

JAUNIMO STOVYKLŲ

RAMSČIAI LIETUVYBEI PALAIKYTI

ADOLFAS DAMUŠIS, Detroit, Mich.

Neišskiriama dalis
visumoje *)

Tautos meilės ugdymą dr. J. Girmius apibūdina gražiu palyginimu —

„Spalvas galima praręgti ne įrodymais, o akių pravėrimu. Galima įrodyti faktus, o vertybes reikia pačiam praręgti“.

(Tauta ir tautinė ištikimybė, psl. 104.)

Todėl ir jaunimo laimėjimas lietuvių per tautos meilę kaip vertybę nėra įsakymo, įpareigojimo, ar įrodymo klausimas, tai meilės, prisirišimo sužadėjimo klausimas. Toks gi uždavinys yra labai sunkus, ir jis tikrai vertas daugelio žmonių aukos ir daugelio jaunimo stovyklų ir jaunimo židinių sukūrimo, jeigu tik šituo pavyktų savos tautos meilę jaunime įskiepyti.

Zinokime, kad lietuvių išlaikymas nėra atskiras izoliuotas vyksmas, bet yra kompleksinis procesas. Lietuvių mūsų aplinkybėse gali būti išlaikyta kaip neišskiriama dalis vieningoje visumoje su visa eile kitų žmogų supančių svarbiųjų veiksnių, lietuvių nėra nepriklausoma nuo esamojo gyvenimo aplinkybių izoliuota apraška.

Trys atvejai

Lietuvių išlaikymo praktikoje galime įžvelgti tris atvejus.

Pagal pirmąjį atvejį galima pabėgti nuo pasaulio, sustingti praityje, laikytis nesikeičiančių tradicijų, savo įpročių, gyventi nostalgijoje, atsiritoti nuo įvairių įtakų, bet patarnavimo lietuvių tokiu metodu nebus padaryta. Žmogus jaušis nepilnas, nuo gyvenimo atskirtas. Tai bus lyg gėlė išaldyta lede; ji kurį laiką išlaiko

gaišinę daug brangaus laiko menkiesiems.

Trečiasis atvejis, siekias išlaikyti lietuvių gyvenimo veiksmų kompleksą, kaip neišskiriamą savę dalį, savo prigimtine vertybe; bei padaryti, kad lietuvių būtų taptų aktyviu gyvenimą formuojančiu veiksmu, yra daug žadantis, pozityvus pasiryžimas. Tokį uždavinį atlikti galima tada, kai pilnu svoriu bus atsiremta į jaunimą, kuriam šių aplinkybių gyvenimas yra jo gyvenimas. Tai ir yra stovyklinės veiklos kelias ir pastanga. Lietuvių, įjungta į vieną harmoningą pilną žmogaus asmenybę, aktyviai dalyvaujančią šių aplinkybių gyvenime, bus patvari ir veiksminga. Ji žmogaus nesuskaldys, bet ugdys savimi pasitikintį veiklų asmenį. Tai bus lyg tvirtas gyvas medis, besistiebiąs iš miško tankynės, kuris pajėgia išsikeisti savo viršūnę saulės spinduliuose.

Meilės ir aukos dvasioje

Dresūra, priekaištai, gsdinimai lietuvių neapsaugos. Bet per jaunimo stovyklas — jaunimo veiklos židinius ateinanti pagalba stropiems ir akyliems tėvams labai gali padėti. Tiksliai žodžiu, įsijungimu į veiklą, gražia aplinka, auklėja, meile grindžiama, asmeninio savarankiškumo, kūrybinės idealistinės dvasios ugdymu lietuvių galima laimėti daug talentų.

Taip šviesiems pasiryžimams ir uždaviniams reikia labai daug idealistinės dvasios organizatorių ir vykdytojų. Jie turi būti plataus masto, gerai susipažinę su dabarties aplinka, gerai išstudijavę jaunimo dvasią, ji įtaigojančius veiksmus, ir, be to, dar pajėgūs pranašiskai įžvelgti ateitį. Bet svarbiausia jie turi turėti meilės ir aukos dvasios siekiamąjam uždaviniui.

Ar yra duomenų mums tokiu uždaviniu siekti ir ryžtis? Netikėtai duomenys, bet ir įpareigojimas, išeinąs iš organizacijos pagrindų ir paskirties. Be abejo, išeinant iš organizacijos pagrindų, bet nevisada iš veiklų dvasios.

Katalikiškas sąmoningumas ir idealizmas

Katalikiškas ideologinis sąmoningumas yra vienas iš tų pagrindų, kuris yra tvirta atrama jaunimą išlaikyti susipratusiai patvariais lietuviams ir gerais tvarkingais žmonėmis.

Mūsų Federacija savo pagrinduose turi antrą neįkainojamą vertybę, tai yra galimybę grįsti visą veiklą idealizmu. Tos vertybės reikšmės mūsų lietuvių tautos žūtūnėje kovoje ir patys lietuvių katalikai nepajėgia tinkamai suprasti. Tikrumoje tėra du ryškūs pasiskirstymai — idealizmas ir materializmas. Mūsų pilni ir laimingi, prablaivėjimo valandomis jie pajunta tuštumą, pasibodi savo lengvapeidišku išdavimu, gailisi su-

Adolfas Damušis

net savo grožį ir patrauklumą, bet ledui sutirpus žūsta.

Iš kitos pusės yra daug ir tokių atvejų, kur oportunistinė prisitaikymo dvasia, arba iškeitimas prigimtinių vertybių į asmeninio patogumo menkiesiems, arba kosmopolitinis naimumas atskiria žmogų nuo savo tautos. Bet tokie žmonės nėra pilni ir laimingi, prablaivėjimo valandomis jie pajunta tuštumą, pasibodi savo lengvapeidišku išdavimu, gailisi su-

*) Pranešimo santrauka AL RK Federacijos seime Detroite, 1961, X, 21.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Barotų zvarkės

A. Kežio, S. J. nuotrauka

PRELATO PRANCIŠKAUS M. JURO

DIDŽIOJO LIETUVISKOS KULTŪROS RĖMEJO 70 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIS

DR. A. BALTINIS

1. Žmogaus amžius —
neparamatoma paslaptis.

Genys margas, bet gyvenimas dar margsnis, taip apibūdina žmogaus gyvenimą sena, paprasta lietuvių patarlė. Bet tuo pat metu turime pripažinti, kad kiekvieno žmogaus gyvenimas yra gili, nesuprantamų paslapčių pilnas, jei tik norime ir pajėgiame apie kokio nors žmogaus gyvenimą ir amžių giliau pamąstyti ir suprasti jo pagrindinius bruožus ir jų tarpusavio santykį.

Žvelgiant į žmogaus gyvenimą giliau, esame priversti pripažinti, kad žmogus yra ne tik tai, ką jis pats iš savęs padaro, kaip mano modernieji egzistencialistai, bet kad žmogaus gyvenimą apsprendžia ir patį žmogų veda kažkokia aukštesnė Galybė. Krikščionybėje ši Galybė suprantama kaip Dievo valios veikimas konkrečiame žmogaus gyvenime, kitur tai bus laikoma likimu. Kiekvienam tačiau atveju nepaneigiamas, kad kažkokia aukštesnė Jėga veikia ir tvarko žmogaus gyvenimą kelią. Ji glaudžiai susijusi su pačiu žmogumi. Žmogus išoriškai atrodo kaip pats savo gyvenimo kūrėjas ir tvarkytojas, bet tuo pat metu yra aišku, kad jis vykdo kažkokios aukštesnės Valios jam nesuprantamus, paslaptinius lėmus. Tai ryškų didžiųjų žmonių biografijose, kurie savo gyvenimą suvokia kaip savotišką misiją, tai ryškų ir didžiojo mūsų suaktyvininko prel. Pranciškaus M. Juro gyvenime, ku-

Prelatas P. M. Juras

ro 70 metų nuotė gyvenimo kelią šiais metais minime.

Nenorėčiau čia smulkiai prel. Juro gyvenimą aprašyti, nes tai yra gerai padaryta prof. S. Sužiedėlio parašytoje knygoje Sv. Pranciškaus lietuvių parapija, Lietuvių enciklopedijoje ir įvairiomis progomis jubilatui skirtuose straipsniuose, bet norime iškelti tik tuos pagrindinius jo gyvenimo bruožus, kurie nuo paprastų kasdieniškų įvykių vedė jį į vis aukštesnius ir šviesesnius tolius: nuo Brių kaimo iki Amerikos didmiesčių, nuo krautuvės pardavėjo iki šviesaus kunigo prelato ir didžio kultūrininko.

Kiekviena žmonių karta išauga, išsivysto ir subręsta iš tų dvasinių turtų, kurie yra jos metų aplinkumoje. Kokia buvo toji aplinkuma, kurioje teko augti ir bręsti prelatai

Jurui? Devynioliktojo šimtmečio pabaigoje ir dvidešimtojo pradžioje, kada teko augti prelatai Jurui, kuris yra gimęs 1891 metais, Lietuvos kaime vyraavo gana siauras kultūros akiratis, nebuvo veik jokių modernių kultūros tradicijų, arba jos buvo labai ribotos, paveldėtos iš ankstyvesnių kartų. Svarbiausias tačiau dalykas buvo tai, kad Lietuvos kaimas buvo giliai religingas ir grynai lietuviškas. Jei ne visos to meto šeimos buvo religingos ir lietuviškos, tai kažkas iš tos dvasinės nuotaikos buvo kiekvienoje šeimoje ir giliai veikė to meto jaunimą. Visi to meto jaunuoliai jautė didelį norą mokytis, dirbti, ryžtis ką nors pasiekti ir kelti visą savo tautą. Šie ano meto dvasios bruožai giliai įsispaudė į prel. Juro asmenybę ir nulėmė visą tolimesnį jo gyvenimą.

2. Gyvenimo eiga ir dvasinis
brendimas

Baigęs pradžios mokyklą, jis slapta ruošiasi, išlaiko egzaminus ir stoja į vidurinę mokyklą. Ten mokymasis dalyvauja vaidintojų būreliuose, rašo scenos vaizdelius, organizuoja blaivininkus ir mokosi lotynų kalbos. Čia bręsta jo didelis noras studijuoti teologiją ir tapti kunigu. Ši mintis neduoda jam ramybės ir, negalėdamas jos įvykdyti Lietuvoje, pasie- Amerikos krantus. Ši kelionė į Ameriką vyko dramatiškose aplinkybėse, pastatė jaunuolį

(Nukelta į 3 psl.)

LEOPOLDO PANERO

GAL RYT

Taip,
gal ryt;
gal ryt, o dabar esu toks ramus,
ir dabar alsuoju kaip pridengtas drobe,
ir dabar rašau tamsius žodžius,
po žvaigždėmis, vien tik savo sielos apšviečiamas.

Gal ryt persikelsiu prie Tavo dvasios,
o dabar,
kaip tas, kuris užverčia paskutinį pamėgtos knygos lapą,
jaučiu, kad yra kažkas, kas išlieka,
jaučiu, kad negalimas daiktas, kad visa taip pasibaigtų,
— sustotų daiktai, pakibėtų rankos —
ir gal ryt vakare nebegrįšiu į savo namus,
ir gal ryt visa bus skirtinga,
ir jau visados būsiu pakeitęs vietą,
ir valandos,
kaip nesibaigęs glamonėjimas, lyg iš lėto prasivertų durys,
greitai sugrįžta iš didžiosios užmirsties,
sugrįžta iš nematomybės,
ir išsilieta ant šito popieriaus, ant kurio rašau,
ir gal paskutinis žodis nebespės paliesti jo baltumo.

Taip, gal ryt,
gal ryt pat aš išsitiesiu prie Tavo rankų, mano Tėve,
išsitiesiu drebedamas, save atspėdamas Tavo sieloje,
o dabar gyvenu jau laisvas Tavo valios pasienyje,
virpėdamas tarp nematomybės ir to, ką paliečiu savo rankom,
tirtėdamas tarp vilties ir prisiminimų,
ir dairaus aplinkui, norėdamas įsitikinti, kad gyvenu.
užmirsti, kad gyvenu,
atsijęs nuo viso, būdamas Tavo glėbyje.

Ir žinau, kad gal ryt išsitiesiu Tavo atmintyje,
ir iškelsi mano blygybes ir pasversi mano sielą,
ir Tavo svarstyklėse drebu, jau dabar drebu, virpu,
ir gal ryt jau būsiu kitas, ir nežinau kur, ir mano siela
dreba,

nes žinau, kad tiesa, kad gal ryt mane paklausi, mano Tėve,
ir trūsius naktimis, tamsumoje trūsius,
kad palikčiau paslaptinesis, kad kojomis matuočiau kal-
mus, belaukdamas tavo pranašystės,
ir žodžiai man tamsiai atsako, lyg kas labai gilaus virpėtų,
ir išlieju savo širdį, užgimdama iš pat savo pašakmę,
ir gal ryt visa bus pakeitę, visa bus kaip apleisti namai,
pilni verkančių moterų ir būsiu praėjęs pro jų duris,
gal ryt pat jau būsiu praėjęs,
būsiu praėjęs, būsiu praėjęs kaip per adatos skylutę
gal rytojaus valanda, jau esanti gyva ateičioje,
valanda, kabanti kaip lempa, kasdien lengvai pridengiamą,
valanda, kurioje šis troškulys gimtų, kaip ši meilė, vieną
naktį nusileistų nuo žvaigždžių,
toji šviesos valanda, kuri švelniai skamba mano sieloje.

Vertė P. GAUCYS

L. Panero, vienas giliausių ir originaliausių dabarties ispanų poetų. Jo poezija išsiskiria savo pilnu jausmingumu ir savo permatomu liūdesiu. Joje randam didžiausią žmogišką švelnumą, kokio tik yra pasiekusi naujoji ispanų literatūra. Visų pirma Panero ieško paprastumo ir temas ima iš pilkos kasdienybės, kurią tačiau paverčia tikra poezija. Vienas jo rinkinių „Canto personal“ (1953) buvo tiesioginis atsakymas komunistuojančiam čiliečių poetui P. Nerudai ir jo rinkiniui „Canto general“, P. G.

Vanda Kanytė-Balukienė

Laimutė

Nauja sensacija Lietuvoje

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Vandens kelias Klaipėda — Chersonas

Sovietinė spauda pasipuolė skambiomis antraštemis: Tiesioginis vandens kelias Klaipėda — Chersonas. Vakar — lengva valtele, rytą — kroviniu laivu. Dar septynmetėje! Tarybinis žmogus sujungia jūras... (Tiesa, lapkričio 12). Ši sensacija remiasi N. Chruščio viena kita fraze paskutiniame komunistų partijos suvažiavime:

"Prie Dniepro reikės pastatyti šestą elektrinę — Kanevo HES, rekonstruoti Pripetės upę ir per kanalų sistemą ir Nemuną sujungti Juodąją jūrą su Baltijos jūra. Štai kokius didingus planus ruošia Lenino partija! Mes galime pradėti juos realizuoti jau šiame septynmetėje".

Sumanymas yra didingas ir svarbus Lietuvai, ne tiek dėl to kelio, kiek dėl Nemuno atelies. Didumu jis negali lygintis su Rusijos hidroelektrinėmis ir laivybos kanalais. Ir nieko čia nėra neįmanomo ne tik kapitalistinei, bet ir diktatūrinei valstybei. Tik dėl tų septynmetių metų galima abejoti: tiek laiko reikia išsijudinti. Pasvarstykite šį sumanymą rimtai, kiek jis liečia Lietuvą.

Baltijos — Juodosios jūrų vandens kelio istorija

Yra tikra, kad Skandinavijos vikingai naudojo savo žygiamą, tarp kitų, ir Nemuną, Ščarą, Jasioldą, Pripetę ir Dnieprą, pervirkdami laivus tarp Sventyčio ež. ir Jasioldos.

1768 metais tarp Ščaros ir Jasioldos buvo iškastas 54 km ilgio Oginskio kanalas. Jį sumanė Vilniaus vaivada, vėliau Lietuvos hetmanas, M. K. Oginskis, kuris tam tikslui pasiskyrė savo lėšų, nes jam buvo svarbu plukdyti miško medžiagą iš savo dvarų į Nemuną ir į Prūsiją. Kanalas turėjo 10 šliūzų, be to 10 išardomų užtvankų (jazų) buvo įtaisyti Ščaroje, kuri pasirodė kreiva, siaura ir sekli.

XIX šimtmetyje keleta kartų buvo svarstomas reikalas praplauti Ščarą ir Oginskio kanalą, tačiau iš to nebuvo laukiama didelės naudos, nes Nemuno žiotys priklausė Vokietijai.

Rimtai iškilo klausimas 1912 metais, kada buvo pradėti tirti visi galimi variantai sujungti Baltijos jūrą su Juodąja laivininkystės reikalams. Man teko matyti Rusijos archyvuose rimtą Ščaros hidrometrinių tyrimų medžiagą. 1914 metų karas nutraukė tuos sumanymus. Fronto linija ilgokai laikėsi pagal Oginskio kanalą, ir nuo to kanalas labai nukentėjo. Lenkai buvo kiek ji atstatę vietiniam transportui, bet dėl pokarinio "išparceliavimo" tas vandens kelias neturėjo jokios prasmės.

Vandens kelio reikšmė

Modernūs vandens keliai tarnauja sunkių ir masinių prekių transportui, kada skuba nėra svarbos. Tas transportas yra pigiausias, ypač jei plaukiojama dideliais laivais, kuriems reikalingas atitinkamas vandens gilumas. Dėl to vandens kelių, ypač dirbtinių, statyba yra labai brangi.

Iš Juodosios jūros į Nemuną turėtų plaukti rūdos, akmeninės anglys, nafta, pramoninės gaminių, maisto produktų perkeliai. Iš Vakarų keliautų im-

porto prekės, iš Lietuvos — žemės ūkio duoklės. Be to, Nemunas būtų labai svarbi vietinio transporto arterija.

Pagrindiniai sumanymo bruožai

Dniepro upėje pastatytos 3 hidroelektrinės stotys: Kachovkos, Zaporozės ir Kremenių, pradedamos statyti Kijevo ir Dnieprodzieržinskio užtvankos, planuojama Kanevo užtvanka, žemiau Kijevo. Tos šešios užtvankos iš pagrindų sutvarkys Dniepro laivininkystę ligi Pripetės žiočių.

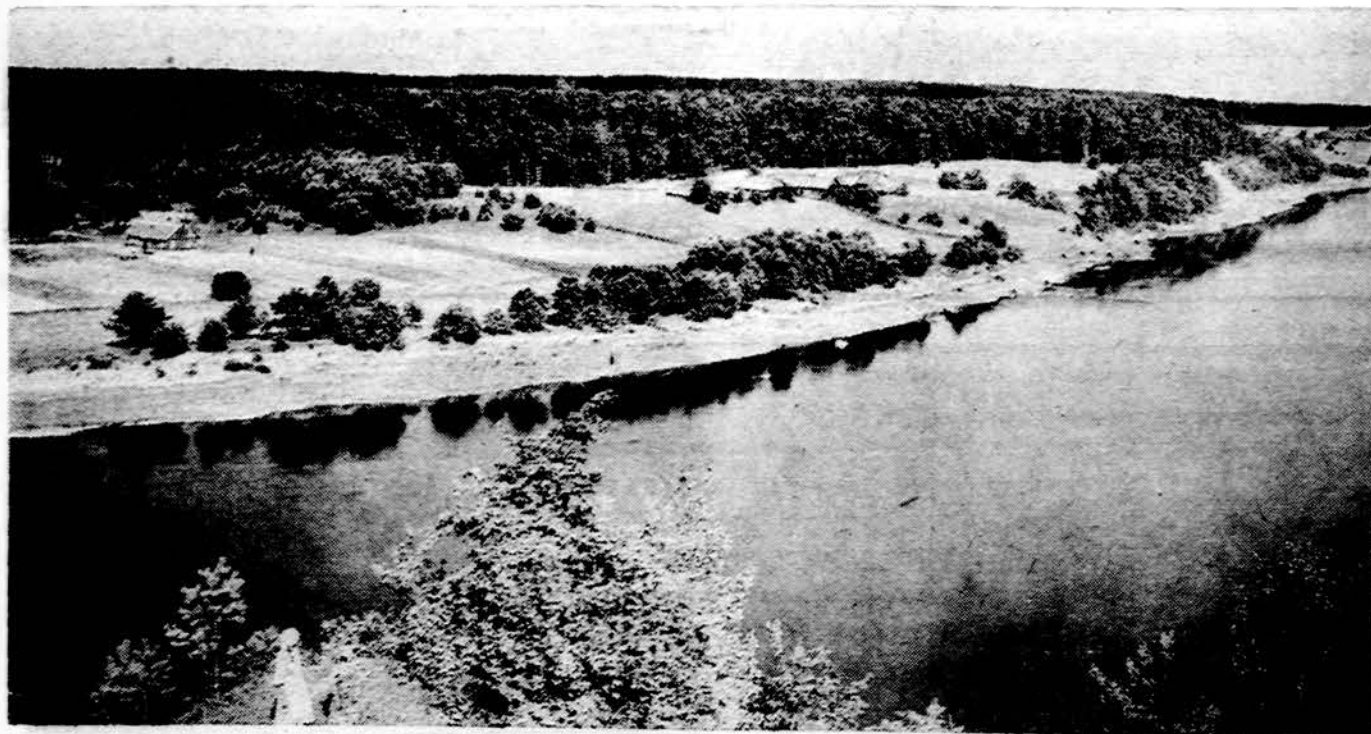
Nemune būtinos irgi šešios užtvankos: Jurbarko, Kauno, Birštono, Druskininkų, Gardino ir Mastų, žemiau Ščaros žiočių. Iš jų tepastatyta Kau-

no hidroelektrinė, bet užtvanka neturi šliūzo, kurio statyba palikta ateičiai ir numatyta galimybė tai atlikti, neišleidžiant "Kauno jūros" vandens. Kurį laiką buvo trimituojama apie Jurbarko stoties statybą. Rusijos technikuose žurnaluose vis tebeįsiminama, kad projektuojama "Sovetskaja" stotis. Mat, Ragainė "sustalininta" į Sovietų. Slėnis tarp Ragainės ir Rambynų yra vienintelė žemutinė Nemuno tokia užtvanka vieta. Bet kaž kodėl to nematyti lietuviškoje spaudoje. Didžiausia užtvanka būtų ties Mastais, nes ji būtų taupomoji, tiek kitų stočių debitui reguliuoti, tiek naujam vandens keliui į Dnieprą maitinti.

Tarp Nemuno ir Pripetės naujas gilus vandens kelias negali naudotis Ščaros bei Jasioldos vagomis. Jis turės būti kasamas ištais, dalimi tų upių slėniais. Jis turėtų būti gan gilus, be didelio skaičiaus šliūzų. Takoskyra tarp Ščaros ir Jasioldos yra 154 m. nuo jūros, Nemunas ties Mastais turi 106 m. altitudę, kai Jasioldos žiotys į Piną ir Pripetę 133 m. nuo jūros. Nemuną numatoma patvenkti ties Mastais 40 metrų, kas atrodė sunkiai įmanoma. Tuo atveju visas perkakas galėtų būti be šliūzų, nebent galuose. Pinos ir Pripetės tvėnkiti neįmanoma: jos bus ištaisytos. Naujas perkakas būtų apie 180 km ilgio, apie 10 m. gilumo ir apie 50 m. platumo. Kaip matyti, perkakas visai įmanomas padaryti. Daug sunkiau bus su užtvankų statyba Nemune.

Kokia nauda Lietuvai iš šio sumanymo?

Mūsų nuomone, Lietuvai ne tiek svarbus perkasis į Dnieprą, kiek Nemuno užtvankų statyba. Nemuno slėnis pavirs eile ežerų, bus panaudota maksimalus energijos, kuria mūsų šalis labai neturtinga, pakils laivininkystė, vandens sportas. Tai bus naudinga Lietuvos ūkiui ir jo pažangai. Todėl priartiname sumanymui, kad ir be fanfarų. Iš spaudos aiškėja, kad L. Mokslų Akademijos Energetikos institutas 1955 metais buvo paruošęs to kelio sumanymą ir skaičiavimus, bet pasirodė nepakankamai drąsus. Beje, 1941 metais jau buvo suorganizuotas "Dniepro — Nemano" komisija: tada buvo įtariama, kad perkasą kasti bus pavesta Pabaltijo "buržuazijai", nereikės jos vežti į Sibiro ir Vorkutos mirties stovyklas. Tada karas sutrukdė statybą, kaip tai atsitiko keletą kartų praeityje. Nenoriu būti pranašu, kad naujas sumanymas vėl bus sulaukytas nematytų įvykių. Istorią kartojasi: Oginskio ka-

Nemunas ties Balbieriškio

MOTERIS IR GELTONA ROŽĖ

Išpūdžiai bei mintys dail. Vandos Kanytės-Balukienės parodoje lankantis

KAZYS BRADŪNAS

Tai nėra mažas dalykas

Dailė yra tokia mūsų šiuolaikinio kultūrinio gyvenimo dalis, kurioje vyksta kiekviena bruzdėjimai pralenkia net kitas, sau giminingų menų mūzas. Turėjimas lietuvių rankose, kad ir tokioje Chicagoje dviejų nuolatinių ir dar visai gerų galerijų vis dėlto nėra mažas dalykas. Kaip žinoma, ruošiančių parodas dailininkų abiem galerijoms irgi netrūksta. Parodų kalendorius galerijose jau planingai išdėstytas toli ir ateitį. Žodžiu — judam, krumtam...

Gyvoji dailė

Miela regėti galerijose vyresniųjų, visokiose sąlygose ne-

V. Kanytė-Balukienė

pavargusių mūsų dailininkų pavardes. Ir ne tik nepavargusių, bet dar kūrybingai atsinaujusių, kaip, sakysim, dabar regimas Viktoras Petravičius. Bet nemažiau miela išvysti ir visai naujus vardus, pirmą kartą užpildančius galerijų sales savo individualiomis parodomis. Štai ženkliną, kad lietuviškoji dailė tremtyje nėra tik paskutinių mochiukų praeities svajonė, kad ji yra dar gyvas ir sveikas organizmas, nuolat lei-

namą kasė baudžiauninkai, dabar kas "tarybinis žmogus".

Kaip dabar atrodo būsimasis kelias?

1958 metais Paulius Normantas, Kauno Kūno kultūros instituto docentas, atliko kelionę į Chersoną lengva sportine valtimi, drauge su studentu V. Dikveičium. Oginskio kanalas buvo visas užaugęs, pristatytas lieptų ir tiltelių. Aprašymas savo kelionės išpūdžių, Normantas mini ir "buržuaziją" Nemuno tyrinėtoją profesorį S. Kolupailą. Tačiau p. Normantas pasielgė kaip tikras kapitalistas, pergabendamas savo valtį sunkvežimiu pro užaugusį Oginskio kanalą. Mes, buržuaziniai tyrinėtojai tokiais atvejais vilkdavom baidarės ratukais, savo jėga.

džias ir jaunąsias atžalas. Ši tokios optimistinės mintys šviesioja galvoje, lankant ir Vandos Kanytės - Balukienės tapybos parodą chicagiškoje Čurliono galerijoje.

Ištvėringi užsispyrėliai

Vanda Kanytė - Balukienė priklauso tai mūsų menininkų kartai, kuri jau karų ir okupacijų metais atėjo į Vilniaus ir Kauno meno mokyklas. Likimas šiai kartai buvo nepavydėtinas. Gyvenimo ir tremties sukurios daug šios kartos žmonių nuo kūrybinio kelio visai pasitraukė. Pasiliko tik užsispyrėliai, patia gerąja šio žodžio prasme. Ir V. Kanytė - Balukienė yra viena iš tokių.

Dail. A. Valska šios kartos užsispyrėlius prisimena dar anų dienų uždarytoje Vilniaus Meno Akademijoje. Tarp kita ko, tai yra įdomus netolimos praeities epizodas, lig šiol mažai kam žinomas. Parodos kataloge A. Valska rašo: "Vanda Kanytė - Balukienė meno studijas pradėjo Vilniaus Dailės Akademijoje, o naciams Lietuvą užėmus ir Akademiją uždarius, dailininkė studijavo slapta veikusiųjų Meno Mokyklų, įsisteigusioji tiksliai padėti buvusiems studentams testuoti parodas studijas. Šią slapta mokyklą lankė tik dalis buvusių Akademijos studentų ir dėstė ne visi profesoriai, nes šitaip slapta veikti buvo didelė rizika. Toje mūsų laikų meno ištroškusiųjų "katakombų" mes Vandą matome kaip uolia studentę ir lankytoją". O tremtyje Balukienė priklausė tam gausiam mūsų menininkų spiečiui, kurį išleido pačių lietuvių vadovaujama Freiburgo Meno Mokykla.

Impresionizmo ir ekspresionizmo skalėje Suglaustai kalbant apie dabar vykstančią parodą, tektų pasakyti, kad su pirmąja individualia paroda dailininkė kokių dar nežinomų amerikų neatrado. Tačiau, aplanai, jos

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

tapyba jau yra tokioje pakopoje, kuriai derėtų ne tik laikraštiniai meno mėgėjų išpūdžiai, bet ir akademinis meno kritikos žodis.

Šiaip jau daugelyje dailininkės darbų matomos pakankamai vaisingos pastangos rasti savąją techniką, savąją tematiką, kompoziciją ir visa kita,

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
5430 So. Kedzie Ave.
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HENLOCK 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šėštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2538 West 63rd St.
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šėštadieniais 10-11 val. Trečiadienį, uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telefonas: PR 5-2229. Rez. telef. WALBROOK 5-5076. Rez. HE 6-1670

DR. K. G. BALUKAS
AKCERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampus 47-tos ir Damen Ave.
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šėšt. 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. LAfayette 3-6048. Rez. WALBROOK 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROSPECT 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWENS 5-0535
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9 val. ir 1-5 trečd. Šėšt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

DR. S. J. M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir alergija)
Valandos: pirm., antr., ketv., 2-9 val.; penkt. 10 v. r. iki 9 v. vak. Šėštadieniais 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonis priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-smegenų chirurgija, ligos
2737 West 71st Street
Valandos tik susitarus
Tel. GROVEHILL 6-3409

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
Tel. ofiso — REPUBLIC 7-4900
namų — GROVEHILL 6-8161
Persikėlė į naują ofisą
FRANCISCO MEDICAL CENTER
2858 West 63rd Street.
Pirma tik pagal susitarimą

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKCERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: skrandžio ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šėštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir kitu laiku susitarus

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st Street
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šėštadieniais 10-12:30 val. p. p. Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus. Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017. Ligonis priima pagal susitarimą

kas būtina originaliam ir nepakartojamam menininkui. Ir dailininkė šitai geriausiai vyksta, atrodo, vaikų portretuose. Ir tai ne tuose, kur dažai metami ne ekspresionistiniu drąsumu, bet išlyginami švelniais ir prigiesintais plėmais, labiau primenančiais impresionistinių nuosaukumą. Tačiau tas impresionistinis nuosaukumas ne visur yra vien tik gerų sprendimų raktas. Kitur, žiūrėk, koks nors rudeniškas medis patraukia kaip tik artimų ekspresionizmui grubių spalvų išraiška.

Reikėtų naujo žingsnio šitas mokėjimas ir taip ir

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų rez. tel. PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JOKSA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2556 West 63 Street
Val: Pirmad. ir ketv. nuo 2:30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šėšt. nuo 1 iki 4 val. Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šėšt. uždaryta

Telefonas: GROVEHILL 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Rd.
Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto tel. OLYMPIC 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Trečd. ir šėšt. tik 10-12.

Tel. RELIANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Šėštadieniais 1-4 val. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYMPIC 2-4150
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį ir šėštadienį 12 iki 4 popiet.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEEDIE 3-2666
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDINIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 val. p. Šėštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168. Rez. tel. WALBROOK 5-3765

DR. MARIJA LINAS
AKCERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HENLOCK 6-5545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ.

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Val: pirmad. ir ketvird. 1-4 p. p. antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9081
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šėštadieniais 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien, išskyrus trečiadienį.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULMAN 6-0766
Namų: REVERLY 8-3946
Priėm. val: kasdien 6-9 v. v. šėšt. 1-4 v. p. Trečiadienį — uždaryta

Pirkite JAV Apsaugos Bonus

anaip yra vietomis dailininkės stiprybė, bet taip pat ir silpnybė, neleidžianti dailininkei padaryti dar ir trečiaip — žengti žingsnio į abstrakčią tapybą ar kur nors kitur. O šitas žingsnis, gal būt, padėtų dailininkei atsiplešti ir nuo neįmanomais impresionistinių darbuose Matisse, Van Gogho, Gauguino ar net Renoiro epochos dailininkų įtakos. Tad su nekantrumu lauksime tolimesnio dailininkės žingsnio antroje jos darbų parodoje. O dabar pasiliekame sau malonų, daugumoj gelsvų spalvų išpūdį ir moterų, gėlių, vaikų ir medžių prisiminimą.

Tel. ofiso VI 2-1484, Rez. RE 7-8519
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 8-7 p. p.; šėštadienį 2-4 val. Trečd. uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-7800, Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Vidaus Ligos
5159 So. Damen Avenue
Val: Pirmad. 10 v. r. iki 6 v. v.; antrad. ir penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.; ketv. 1 v. iki 9 v. v.; šėšt. 10 v. r. iki 5 p. p.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
Val: kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečd. ir sekmadienį tik susitarus.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINIS LIGOS
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę.
VAL: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. penkt. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius kelis dešimtys metų
4455 S. California Ave. YA 7-7351
Val: 10 ryto iki 8 vak., trečiadienį uždaryta. Šėštadienį 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. RELIANCE 5-4410
Rez. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. tik 1-3 p. m.
Trečiadienį ir šėštadienį pagal sutartį.

Ofiso telef. CLIFFSIDE 4-2896
Rez. tel. WALBROOK 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 S. Ashland Ave.
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, primama pagal susitarimą. Šėštadieniais nuo 2 val. iki 5 val. vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofiso ir rez. 2652 W. 50th St.
Tel. PROSPECT 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val: Pirm., antr., trečd. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 8 v. v. v. Šėšt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Pirma ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti tel. HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiadienį ir šėštadienį.

Telefonas — GROVEHILL 6-2828
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2324 West 69th Street
Specialybė: AKCERIJAI IR MOTERŲ LIGOS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šėštadieniais nuo 1-4 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PROSPECT 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val: kasdien: 2-4; 6-8. Šėštadienį 2 iki 4 Trečd. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-5169
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šėštadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-0669
Tel. RE 6-0669 So. Artesian Ave.
val. 10-12:30 v. p. ir 7-9 v. v.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba sužeidus (Emergency), šaukite telefoną — 434-6967 nuo 2 valandos po pietų ligi 5 valandos ryto, kasdien.

PRELATUS PRANCIŠKUS M. JURAS

(Atkelta iš 1 psl.)

į didelius pavojus ir vedė į nežinomą ateitį. Jei ji laimingai pasibaigė ir atvėrė jam naujus gyvenimo plotus, tai nors čia dar ir nėra stebuklas, bet ryškus aukštesnės Valios veikimas.

Amerikoje prel. Juro gyvenimas ir dvasinis brendimas tęsėsi toliau Lietuvoje pradėtoje dvasioje. Čia lanko kolegiją, dirba organizacijose, rašo į lietuviškus laikraščius, dirba su jaunimu. Mokydamasis ir dirbdamas sunkiose sąlygose, suserga džiova, ir visos viltys pasiekti savo tikslą blėsta. Kaip būtų dalykai susiklostę ir dabar nežinau, jei nebūt vadovavusi ir čia aukštesnė Valia. Ši valia reiškėsi kun. Kudirkos. MIC pakvietimu jauno dar tuomet Juro į Chicago, kur jis įstojo į Sv. Vincento Pauliečio universitetą. Iš ten, vienas profesorius tarpininkaujant, priimamas į Kenrick kunigų seminariją, iš kur vėliau persikelia į Sv. Jono seminariją, kurią baigia 1922 metais ir tu pat metų birželio 18 dieną įšventinamas į kunigus ir paskiriamas vikaru į Lawrence Sv. Pranciškaus lietuvių parapiją.

Tai buvo svarbus posūkis prel. Juro gyvenime, jo didžiųjų troškimų išsipildymas ir ateities darbo plotų atskleidimas. Žmogaus gyvenimas yra Aukščiausiojo dovana ir žmogus turi atskleisti Dievo mintį savo gyvenime ir įvykdyti jam paskirtą uždavinį. Prel. Pranciškus M. Juras yra gražiai suvokęs Dievo mintį ir įvykdęs jam skirtus uždavinius savo kunigiskojam gyvenimo kelyje. Dieviškosios misijos vykdymas sudaro jo religinio gyvenimo ir visos veikimo pagrindus.

3. Trejoja prelato Juro veikla

Lawrence Sv. Pranciškaus lietuvių parapijoje yra praėję gražiausieji jo kunigiskosios darbo metai. Ten išbuvo jo labiausiai reikalinga šelpė, visuomenės veikėjas ir lietuviškosios kultūros rėmėjas talentai. Nors dar jaunas, bet prityręs ir užgrūdintas, jis greitai pasidarė religinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo centru, apie kurį sukasi ne tik Amerikos lietuvių, bet ir pačios Lietuvos gyvenimas.

Veikdamas labdarybės srityje, jis Kretingoje pranciškams pastato naujokyno namus, seselėms širdietėms padovanoja savo namus Šiauliuose, nupirka Bostono parapijos mokyklai namus, renka aukas Prisišėlimo bažnyčiai Kaune, remia Sv. Kazimiero kolegiją Romoje, yra Nekaltojo Prasidėjimo seserų kopčios statymo fondo pirmininkas, Nukryžiuotojo Jėzaus seserų rėmėjų pirmininkas ir daugelio pavienių kultūrininkų šelpėjas bei rėmėjas. Tai milžiniški darbai šioje srityje.

Su jam būdingu užsidegimu, idealizmu ir energija metasi ir į visuomeninį darbą. Dar Lietuvoje būdamas, veikė Sv. Juozapo ir Varpo draugijose, blaivininkuose ir ateitininkuose. Administravo Blaivininkų Sąjungos organą Tautos Rytą, sekretoriavo ir įvairias pareigas ėjo A. L. R. K. Moksleivių susivienijime. Daug veikė vyčiuose, būdamas jų literatūros komisijos narys ir centro valdybos pirmininkas.

Ilgą laiką dirbo A. L. R. K. Darbininkų sąjungoje, eidamas centro valdybos pirmininko ir Darbininko generalinio vedėjo pareigas. Buvo Motinėlių sekretoriumi ir išdėto globėju, Kunigų vienybės sekretoriumi ir pirminku daugelį metų ir pirmininku

ko pareigas eina ir dabar. Be to yra buvęs Katalikų Federacijos išdėtininkas ir ilgus metus dirbo centro valdyboje, dabar yra Sendarbių Sąjungos dviosios vadas, Alto centro valdybos narys ir Lietuvių Bendruomenės tarybos narys. Šioje veikloje išryškėjo jo didelis darbštumas, gili išmintis ir dideli organizaciniai ir administraciniai gabumai. Jis nebuvo tik vadovas ir organizatorius, bet platus jo veikimo plotas apkrėvė jį tokia darbų gausybe, kad išliko vienas pagrindinis jo veiklos bruožas: darbo buvo be galo daug ir niekad nebuvo galima surasti užtenkamai laiko visiems reikalams atlikti. Už nuopelnus šiose darbo srityse yra pakeltas vyčiu, Darbininko sąjungos, Motinėlių, A. L. R. K. sąjungos ir L. K. M. Akademijos garbės nariu ir po pietus jį pakėlė į savo Rūmų Prelatus.

4. Veiklos motyvai ir prelato asmenybė

Visokeriopą žmogaus gyvenimo veiklą įprasmina dvasinės kultūros laimėjimai. Menais, literatūra, filosofija ir mokslais žmogaus dvasia pakyla į gėrio, grožio ir tiesos sritis, pasaulis tampa sudvasintas, jį persunkia tarsi švelni muzika, žmogaus dvasia supasi kilnių jausmų ir žavių minčių bangose. Taip gyvendamas, žmogus pasiekia aukščiausią, ką gali pasiekti — jis artinasi į Dievą, kuris yra ne kas kita, kaip amžina Mintis, Gėris, Tiesa, Grožis ir Šventumas. Jei žmogaus dvasia turi dieviškumo pradą, tai šios dvasios kūryba — kultūra taip pat savyje turi kažką dievišką. Todėl dvasinės kultūros idealas trunkia visus, savo sielos gėlmėmis, visi linkta į jį. Prelatas Juras didžiai jaučia šią dvasinės kultūros trauką, todėl jis myli menininkus, todėl jis myli menininkus

kus, rašytojus ir kultūrininkus, ir lietuviškosios kultūros kėlimas užima jo gyvenime žymiausią vietą.

Lietuviškai kultūrai ugdyti jis išlaiko ir vadovauja Lietuvių kultūros institutui, steigia Alkos muziejų ir eina jo direktoriaus pareigas, rūpinasi Eglutės leidimu ir visos lietuviškosios spaudos reikalais, pats rašydamas jai, remdamas ją aukomis, kurdamas spaustuves ir leidamas knygas. Jo įkurta pranciškų spaustuve Kretingoje, yra nupirkęs mašiną spaustuvei Nekalto Prasidėjimo seserims Putname, ir skiria dideles sumas palaikyti Draugui, Darbininkui ir kitiems laikraščiams.

Ypač jis rūpinasi lietuviškomis knygomis, kurių yra išleides 35 ir vis dar naujas leidžia. Tarp jo išleistų knygų yra jo paties parengtos dvi maldaknygės Ramybės Šaltinis ir Didysis Ramybės Šaltinis, kurios yra sulaukusios keletos laidų, ir jo paties knyga apie Pasaulio galą. Toliau eina Sv. Raštų, prof. Maceinos žymiausių veikalai, geriausių mūsų rašytojų kūriniai ir muzikos leidiniai. Jei kas mūsų šiandien paklaustų, ar mes turime savo tautinę kultūrą, tai atsakymo vietoje būtų parodyti tik prel. Juro išleistas knygas. Jos visos kartu paimtos yra lietuvių tautos dvasios kultūros veidrodys, lietuvių tautos sielos, širdies ir proto harmonijos sintezė, trumpai — pati lietuvių tauta.

Pirmieji knygų leidėjai Guttenbergo laikais Vokietijoje nedėvėjo auksu ir sidabru išsiuvinėtų rūbų kaip visi kilmingieji kunigaikščiai ir karaliai. Jų profesijos ženklas buvo erezavos sielos gėlmėmis, visi linkta į jį. Prelatas Juras didžiai jaučia šią dvasinės kultūros trauką, todėl jis myli menininkus, todėl jis myli menininkus

Edward W. Hiemer

Sv. Kazimieras

Vitrazas Sv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioje Lawrence

knygos leidėjų priklauso šis davo į lėkščią tuštumą, o visada į Bažnyčios ar tautos svarbiausius reikalus. Šių reikalų vedamas, jis dažnai vyksta į įvairių organizacijų suvažiavimus ir ten savo pamokslais ir kalbomis uždegia visus didžiųjų idealų meile. Joks darbas jam nėra per sunkus, joks uždavinys per didelis, jei jų tikslas — dvasinė mūsų kultūra.

Ne tam gyvename, kad kiekvieną žingsnį žengdami paskesume atsiminimuose ir vertinimų apmąstymuose. Šių dienų greitas gyvenimo tempas traukia mus tolyn nuo savo asmenybės vidutinio pasaulio į išorinio gyvenimo lėkštumą. Ir vis dėlto tol, kol jaučiamės lietuviškai ir kol lietuviškai sudaro mūsų asmens branduolį ir kol mes didžiujamės sena ir aukšta savo kultūra, mūsų pareiga yra atsiminti ir būti dėkingais tiems žmonėms, kurie visą savo amžių ir visas savo jėgas yra paaukoję šiai kultūrai kelti ir jai išlaikyti. Todėl prel. Juro amžius sukaktis brangi mums visiems, ypač meno, mokslo ir spaudos žmonėms, nes didžiojo sukurtojo ninko gyvenime atsiskleidžia istisa mūsų kultūros istorijos perspektyva, kuri tampriai rišasi su jo nuveiktais darbais ir su jo šviesia asmenybe.

Ne tam gyvename, kad kiekvieną žingsnį žengdami paskesume atsiminimuose ir vertinimų apmąstymuose. Šių dienų greitas gyvenimo tempas traukia mus tolyn nuo savo asmenybės vidutinio pasaulio į išorinio gyvenimo lėkštumą. Ir vis dėlto tol, kol jaučiamės lietuviškai ir kol lietuviškai sudaro mūsų asmens branduolį ir kol mes didžiujamės sena ir aukšta savo kultūra, mūsų pareiga yra atsiminti ir būti dėkingais tiems žmonėms, kurie visą savo amžių ir visas savo jėgas yra paaukoję šiai kultūrai kelti ir jai išlaikyti. Todėl prel. Juro amžius sukaktis brangi mums visiems, ypač meno, mokslo ir spaudos žmonėms, nes didžiojo sukurtojo ninko gyvenime atsiskleidžia istisa mūsų kultūros istorijos perspektyva, kuri tampriai rišasi su jo nuveiktais darbais ir su jo šviesia asmenybe.

Ne tam gyvename, kad kiekvieną žingsnį žengdami paskesume atsiminimuose ir vertinimų apmąstymuose. Šių dienų greitas gyvenimo tempas traukia mus tolyn nuo savo asmenybės vidutinio pasaulio į išorinio gyvenimo lėkštumą. Ir vis dėlto tol, kol jaučiamės lietuviškai ir kol lietuviškai sudaro mūsų asmens branduolį ir kol mes didžiujamės sena ir aukšta savo kultūra, mūsų pareiga yra atsiminti ir būti dėkingais tiems žmonėms, kurie visą savo amžių ir visas savo jėgas yra paaukoję šiai kultūrai kelti ir jai išlaikyti. Todėl prel. Juro amžius sukaktis brangi mums visiems, ypač meno, mokslo ir spaudos žmonėms, nes didžiojo sukurtojo ninko gyvenime atsiskleidžia istisa mūsų kultūros istorijos perspektyva, kuri tampriai rišasi su jo nuveiktais darbais ir su jo šviesia asmenybe.

Jaunimo stovyklos

(Atkelta iš 1 psl.)

lietuviškas idealizmas. Gyvoji katalikybė yra ta idealizmo atrama, tai yra pajėgiausias ginklas prieš komunizmą.

Tai ir yra pagrindiniai veiksniai, kurių komplekse ir vieningoje visuomenėje lietuvių pasidarys neįveikiamas.

Tai yra mūsų Federacijos pagrindai, tetrūksta tik tai vieno, kad veikėjų dvasia atitiktų pagrindus.

Eikime prie lietuvių žmogaus Nagrinėjant žmones, o ne organizacijos pagrindus, daug yra negerovių. Dažnai neatitinka paramos iš ten, kur turėtų būti degama katalikiškosios akcijos meile. Bet oportunistais mums nereikia silpninti savo dvasios. Žinokime juos ir išskirkime juos. Iš kitos pusės su meile ir šiltumu eikime prie lietuvių žmogaus, nežūrint, kur jis gimęs, kada atvykęs. Laimėkime visus juos lietuvių bei taip, kaip Aušros laikais buvo laimėti Basanavičius, Kudirka ir visa eilė kitų.

Yra buvę mūsų Federacijos gyvenime daug šviesių laikų, kai veikėjų dvasia degė meile ir pasižavėjimu siekiamam tikslui.

Skaidrių ir tikslų keliu

Viena iš tų yra ir Jaunimo Stovyklos "Dainavos" praktika, ji yra pamokanti ir paskatinanti. Ši graži jaunimo institucija yra įkurta ir išlaikoma visos eilės žmonių aukos dvasia ir pasiryžimu. Sukurtas idealistinio nusiteikimo rėmėjų bendruomenė. Realizuota katalikiškoji akcija nauju modernišku metodu. Yra sudarytas židyns, kuriame savaime jaunimui

skiepiamas lietuviškas idealizmas, atremtas į nesugriaujamą krikščioniškos uolą. Čia yra ugdoma jaunime meilė lietuvių skaidriui, šviesiai ir tiksliai keliu.

Gamtos prieglobstys

Jaunimo stovyklavietėje pamaldos ir pamokslai medžių pavėsyje jaunimo vaizduotėje vyksta kaip pasakingoje katedroje. "Stovyklavietėje yra apsauginamas saulėlydžio ir užnigdomas gražiausia pasaulio simfonija, lietuvių laisvės kirtimu ant vasarnamio stogo". (Bernard Mason) Tokioje aplokoje jaunimas pasijunta savajame lietuviškame židinyje, čia jis jautrėja geram žodžiui ir jį imliai priima.

Jaunimas čia kinta gerąja kryptimi

Stovyklų vadovai pastebi daug džiuginančių reiškinų: jaunimas, pereidamas metai iš metų per stovyklas, kinta: mintimi, brėsdamas pagal amžių, socialumu, individualizmą pakeisdamas asmenybę, lietuviškuoju susipratimu, prisirišdamas prie savo tautos ne baimės ar prievartos, bet asmeniniu įsitikinimo keliu, krikščioniškojo galvojimo linkme ir turiniu, pasisavindamas krikščioniškąjį gyvenimo būdą, principus ir atsirišdamas nuo tuščio gatvės lengvadiškumo.

Jauna lietuviška bendruomenė

Stovyklavietėje visų miestų jaunimas susitinka. Jis suaugo į vieną lietuviškojo jaunimo bendruomenę. Jis čia išmoka laikytis vidaus tvarkos ir re-

KERTINĖ PARASTĖ

VERTINIMAI LYGIAI VISIEMS

Nekartą esame apgailestavę, kad maža turime kvalifikaciją kritiku. Intelektinių pozicijų mūsų kritika daugumoj yra skurdi ir, su mažomis išimtimis, grožinė literatūra, dailės parodos ar menininkų pasirodymai scenoje yra dažnai aptariamai paviršutiniškai. Esame taip pat minėję, kad tikroji kūryba yra neatlaidi, ji nepripažįsta jokių vadinamųjų "trečių sąlygų", jai nesvarbu pūslėtos rankos ar valandos, atiduotos tiesioginiam pragyvenimui užtikrinti. Tačiau iš vienos pusės, turėdami teisės reikalauti iš kūrėjo intelekto, kūrybiškumo, modernizmo, išvalgumo bei objektyvumo, turime taip pat reikalauti to pat ir iš kritiku. Šis objektyvumas labai svarbus tiek grožinė ar moksline literatūroje, parodose, tiek veikalo pastatymuose ar atskirus solistų pasirodymus vertinant.

Siaip grožinė literatūroje kritiku, atrodo, netrūksta, ypač jei reikia kūrinių sutarstyti. Tik pro tą sutarstymą neretai pasirodo ir paties kritiko intelektualinis ribotumas. Dr. J. Grinius kartą spaudoje teigė, kad šiomis sąlygomis reikėtų išeiti iš įprastinių normų ir autoriui pradėti atsakinėti kritikai, tai padėtų išryškėti tiesai ir taip pat būtų pareklamuojama knyga.

Palikant literatūrą, norėdami tačiau, kad kritika būtų mažiau vienašališka ir kitų menininkų pasirodymams. Jei knygos autorių dažnai apakamas su asmeniškais pasisakymais, jeigu dažnai išskaičiuojami jo vienoki ir kitoki darbai, nieko bendro neturį su kūriniu, tai pradedanties solistes, Dieve, gink, negalima kiekiau aptarti. Kas berašytų, vistiek ją įvertins teigiamai. Arba blogiausiai ją pavadinu kylančia žvaigžde, jeigu jau atsiranda kritiku,

drąsiai vertinančių literatūrinus veikalus tuo pagrindu, kad visi moka skaityti, tai reikia, kad atsirastų ir kietesnių kritikų dailininkams ir solistams.

Nereikalaujame čia niekinti, bet reikalaujame vertinimo teisingo ir objektyvaus, o ne nutylėjimo. Kodėl literatūroje turime blogų rašytojų, o tačiau returime blogų dailininkų ar dainininkų. Reikia visus pratinti prie kritikos, nors ji būtų ir skaudi, kadangi bjojimas įvertinimo veda į dvasinę elgetystę, kuri ne mažesnis skurdas negu fizinis.

Prisimename, koks buvo trūkumas, kai šiek tiek neigiamiau buvo pasisakyta apie operos pastatymą. Tačiau niekas jokio triukšmo nekėlė, kai moksline knyga yra vertinama tik atkūriniai, arba koks literatūrinis kūrinys apsprendžiamas vienašališkai. Jau, atrodo, įprasta, jeigu laikraštyje per eilę metų nerandame nei vienos intelektualiai pasirodusio kritiko recenzijos. Vis tai daugiau būna tik reportažiniai aptarmai, kur kritikas veda ginčus su knygos personažais. Tačiau tame pat laikraštyje nematome nė karto nors kiek daugiau pareikalaujant iš kokio nors tapytojo, choro ar pavienio dainininko. Spaudą skaitant, atrodo, blogai tapant, dainuojančių ir grojančių nėra, tėra tik gausybė beraščių. Žinoma, čia nenorime teigti, kad scenos darbuotojai ar dailininkai reikia specialiai plakti, bet norime priminti, kad kaip knygų autorių atlaiko, kad ir labai pliktoja kritika, reikėtų kitiems patintis bent nebijoti rimto, kad ir kritiško specialisto įvertinimo. Visa tai mūsų bendros kultūros labui.

L. G.

Tad patvariai dirbkime, kad Jis mūsų veiklą padarytų naudingą ir laiminamą. Pasitaikę žmogiški šėšėliai ir kliviniai neturėtų mažinti mūsų jautrumo, energijos ir aukos dvasios: išvenkime jų, kiek pajėgiame.

Ateičiai nusistatykime eilę naujų konkrečių uždavinių:

1. Pagrindinį mūsų veiklos dėmesį kreipkime į jaunimą. Gyvenimas stato klausimus:

ar pasisakome už gyvą atžalyno Lietuvą, ar už muziejinę Lietuvą,

ar už kūrybinį savo tautos gyvenimo pratęsimą, ar už egoistinę nostalgiją, ar už praities jungimą su dabartimi ir šviesiu žvilgsniu į ateitį, ar už neveiksmingą sustingimą praityje.

Pasirenkant jaunimo reikalus pirmuoju rūpesčiu, atsakymas yra aiškus.

2. Kurkime jaunimo ramoves, kur galima prie parapijų bei vienuolių. Kur tai neįmanoma, pasinaudokime ALRF Jaunimo Stovyklos Organizacijos pavyzdžiu ir statutu.

3. Įsteikime antrąją Jaunimo Stovyklą, pasirenkant jai vietą rytuose prie Atlanto krantų.

4. Telkime jėgas, kur galima, prie lietuviškų parapijų bei savųjų organizacijų ir ateiame su tvirta morale ir materialine parama jaunimo židiniams.

"Kam tautos mąsto apie tuščius dalykus?" klausiamo Evangelijos žodžiais. Tad mūsų tikslas turiningai ir veikmingai išvermingai.

Prelato P. M. Juro išleistų knygų dalis

TŪZAI IR ŽEMUKAI

I Antano Tulio kortas pažiūrėjus

KĘSTUTIS KEBLYS, W. Lafayette, Ind.

Kuria matuokle?

Pirmas ir paskutinis puslapis — viltis ir nusivylimas. Tai procesas, pasikartojantis beveik su kiekviena nauja lietuviškos prozos knyga. Pirmas puslapis: gal autorius atnešė ką nors naujo, gal pagaliau galėsime džiaugtis, kad, va, ir lietuviška proza turtėja. Paskutinis: ne, neatnešė, ir per daug didžiulės negalime, ne, dar teks laukti.

Ne, neatnešė ir Antanas Tuly. Tokia jau pirmoji nuotaka, užvertus paskutinį "Tūzų klubo" puslapį. Bet už pusvalandžio, per metus akim tą dešimties novelių ir vieno feljeto rinkinį, užėina lietuviško atleidimo banga: o ką gi, tremtis, ir t. t., ir kiekviena knyga yra įnašas mūsų literatūrai ir t. t., ir rašytojams sunkios sąlygos, ir taip be galo.

Tad kuria matuokle Tulio rinkinį matuosime? Literatūrinio griežtumo, ar lietuviško atleidimo? O gal abiem? Pažiūrėkime.

Abipus vidutiniškumo linijos

Tuly pradeda labai jau skurdžių feljetonu, o baigia skaudžiai nuviliančia tituline novele "Tūzų klubo". Tarp jų įspaudžia devynias noveles, plačiai išdrabstytas abipus vidutiniškumo linijos. Tuly rašo tradiciniu stiliumi. Jis pasakotojas, ne mąstytojas. Užtat jokių obskūristinių elementų "Tūzų klubo" novelėse neužtikime. Tiesa, keliose novelėse lieka neatspėtų mįslių. Tačiau tai vien spragos, o ne efektingas įrankis novelės dimensijai praplėsti. Žodžiu, Tuly neišgašdins tų, kurie kratosi modernios prozos ir nuviltos tuos, kurie ieško trečio matavimo literatūroje.

Bet čia grynai skonio dalykas. Ir jei Tuly rašo tradicinę, ne modernią novelę — joks nusizengimas. Juk literatūrinė forma dar nieko nesako apie kūrinio vertę. Tačiau tenka prisiminti, kad tradicinė forma užkabina du sunkius vario lankus rašytojui ant kaklo. Pirmas — tradicinė forma sunkiau skelbtai tai, kas nauja. (Tradicininkai sakyti: sunkiau skaitytąjį apgauti.) Antra — senų būdų rašant, reikia laikytis ir senųjų įstatymų.

Autoriaus nesėkmės

Tie senieji įstatymai ir parklūpė Tulį ne vienoj novelėj. Kompoziciniu atžvilgiu dauguma "Tūzų klubo" novelių neparemiama šlubuoja. Tradicinė novelė remiasi įtampos vystymu ir efektinga atomazga. Tuly įtampą daugumoj novelių sumezga patenkinamai, tačiau po to ji ištinka Cape Canaveral nesėkmę — novelė sugriūva atomazgoje. Autorius, atrodo, neranda aukso vidurio: arba nepriveda iki reikiamo sprogimo, kaip novelėj "Paskutinis pasimatymas", arba, išaiškinęs dalykus, dar bereikalingai plepa, kaip "Trumpam moters žydėjime", "Raudonam take", ar "Pasiutėlyje". Kai kurios novelių užbaigos net piktai sugrūdina. Žvilgtelkime į "Skatuką". Paprastas, bet gan įtikinantis pasakojimas jau žada įdomią prozą, pakilusią virš vidurkio linijos. Bet staiga, 26 puslapius vedęs realistinį pasakojimą, autorius priekaria legendarinį galą, ir tas nevykęs bandymas Mikui Skatei uždėti

šventojo aureolę visiškai sunaikina novelės vertę. Dar didesnis nusivylimas laukia sekančioj, titulinėj novelėj. Ten tūzų klubo ponai mezga įdomią intrigą — ir novelė. Atrodo jau, kad paskutinis rinkinio gabalas paliks teigiamą įspūdį. Bet staiga autorius, tarsi pavargęs, nukerpa įvykių siūlą ir užmauja absurdišką, "ne iš tos operos" pabaigą — novelė ir visai knyga.

Moteriškos novelių užbaigos bene bus autoriaus neapdairumo (gal skubotumo?) vaisius. Antrosios redakcijos remontas galėtų atitaisyti beveik visas taip sugadintas noveles.

Personazai — marionetės

Jau minėjome, kad Tuly yra ne mąstytojas, o pasakotojas. Jam svarbiau įvykis, situacija negu žmogus. Žmogaus Tuly beveik neanalizuoja, jo vidun nesiskverbia. Užtat rinkinio personažai daugumoj marionetės, klajai autoriaus rankose kuriamai situacijai — anekdotui sulipdyti. O anekdotas Tuly, regimai, mėgsta: pirmos trys novelės ir "Pasiutėlis" yra silpnos situacinės komedijės, kurių artistai vaidina, bet negyvena. Ir rimtesnėse novelėse personažų veikimai dažnai ne tik psichologiškai, bet ir logiškai nepagrįsti, kaip pvz. "Paskutiniame pasimatyme". Ten žmonės įdomūs, bet psichologiškai nenuoseklūs, neįtikina. Tiesa, dviejose novelėse autorius personažams grąžina mandatą. Karutis ir Rašinskas, be abejo, labiausiai vykę rinkinio personažai. Jie žmonės. Autorius leidžia jiems reikšti save, praskverbia pro situacinę — anekdotinę užtvartą. To dėka "Paskutinis Juozo Karučio dienos" yra geriausia rinkinio novelė. Visa bėda, kad šis prozos gabalas yra išimtis, o ne taisyklė "Tūzų klube".

Proza be idėjų griaučių

Novelių rinkinys tai ne statistika — matematiškai vidurkio neišvesi. Visgi Tulio knyga palieka daugiau pramoginio pasiskaitymo negu brandžios literatūros įspūdį. Proza be idėjų griaučių, kūrinys be žmogaus, vargu, ar gali pretenduoti į išliekančią literatūrą. Todėl ir Tulio rinkinys mūsų literatūrinio krašto beveik nepraturtins.

Atleidimo žvilgsniu

Bet kur mūsų lietuviškas atleidimas? Juk "Tūzų klubas" lietuviška, nors ir nelabai patriotiškai pavadinta knyga. O lietuviškų knygų taip mažai be pasirodo, ir kiekviena naujai išėjusi turi sukelti džiaugsmą, ne apmaudo ir nusivylimo. Kam, tad, gvilďenti neigiamas puses? Kalbėkime apie teigiamas. Kitaip autorius dar supyks ir gal net nustos rašęs.

Tokios taktikos vedini, žinoma, dar galėtume suminėti keletą teigiamų rinkinio savybių. Mus galėtų džiuginti čionykštė knygos tematika ir neblogai vystomi dialogai. Rinkinio scena yra Amerika, o veikėjai — lietuviai imigrantai. Tik dviejose novelėse Tuly grįžta į lietuvišką kaimą ir miestą, bet ir ten daugiau kaip svečias, ne kaip čia buvęs. Žodžiu, Tuly nemala jau gerokai įkryjęs sodžiaus malūnu, ir tai, aišku, pliusas. Nors Tulio stilius gan pilkas ir kai kur sukopotas kalbiniais trūkumais, tačiau dialogai spindi taupiu

tikslumu ir įtikinančiu realumu. Tai rodo, kad autorius turi pasakotojui reikiamų gabumų. Pridėkime dar novelę "Paskutinės Karučio dienos" ir turėsime pakankamai įrodosios medžiagos lietuviškų atleidimų Tulį pagirti. Juk pagaliau "Tūzų klubas" nėra literatūriškai silpnas už visą eilę lietuviškos prozos rinkinių, kuriuos kritikai labai palankiai įvertino. Užtat, jei autorius bandė susilyginti, o ne pralenkti mūsų vidurkio prozininkus, jam neabejotinai pasisekė.

Lieka dar vienas "Tūzų klubo" aspektas, kurio iki šiol nepaminėjome. Tai pornografija.

Šiuo paragrafu Tuly jau tapo apkaltintas (žiūr. "Darbininkas", 1961 lapkr. 3 d.). Be abejo, tokių šaudmenų į Tulio rinkinį bus paleista ir daugiau. Gal visa tai ir ne be pagrindo: novelių knyga, anot leidėjų, "drąsi žodžiu".

Aišku, galima būtų sulipdyti ir savą pornografijos definiciją ir pagal ją teisti Tulio prozą. Tačiau vienoks ar kitoks sprendimas nepakeistų to, ką apie rinkinį jau esame pasakę. Trumpai, tad: Tulio "Tūzų klubas" patenkins tuos, kurie literatūrinį vidutiniškumą pateisina, o nuviltos tuos, kurie su kiekviena nauja knyga laukia svarbaus ir naujo įnašo mūsų prozos lentynon.

Jono Filipausko "Tūzų klubo" aplankas atitinka rinkinio dvasiai ir literatūriniam lygiui.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Maironio šimtaisiais gimimo metais Chicago LB apygarda ruošia Maironiui pagerbti akademiją su paskaita ir meline dalimi. Akademijoj jau sutiko dalyvauti Dainavos ansambliu. Ta pačia proga organizuojama ir Maironio leidinių paroda. Minėjimas ruošiamas gana platus, įjungiant ir scenines Chicago lietuvių jėgas. Net galvojama pastatyti Maironio dramų vieną kitą veiksmą ar paveikslą. Minėjimas įvyks Jaunimo Centre. Laikas — rudeniop, Maironio metams baigiantis. (jv.)

• Poetas Mykolas Vaitkus, spalio 27 d. pradėjęs 79 metus, savo laisrę rašo: "Sveikata jau stipriai šlubuoja, o turiu labai daug pažadėtų rašto darbų kuo greičiausiai baigti, mat, dvi leidyklos pasiėmė išleisti mano visus memuarus, o aš dar turiu surinkti visus jau spausdintuosius fragmentus ir juos įjungti į ištinčius savo atsiminimus. Vienas tomas jau leidėjų rankose (Nidos), antrąjį beveik baigiu ruošti spaudai. Trečiąjį tomas prašo "Lietuvių Dienų" leidykla. O bus dar keletas tomy (tikriausiai — tomių po 250—300 psl. romano formato). Nida nori visus išleisti". Poetas dabar įpusėjęs atsiminimus apie šiemet Lietuvoje, Kaune, mirusią aktorę Unę Babickaitę, kurią gerai pažinojęs net nuo 1919 metų. Numatys sutvarkyti ir savo lyriką, kuri išleista atskirais leidiniais. Bet šiuo laiku rašytojas visą laisvą laiką skiria atsiminimų rašymui, kurių bus 6 ar 7 tomai. Iki šiol teišėję tik Mistinėmis Sode ir Keturi Ganytojai. (jv.)

• Numatyta leisti dailininkų reprodukcijų albumus. Skautų korp. Gintaras, pasižymėjusi parodų rengimu, numato išleisti ir dailininkų reprodukcijų albumus su jų biografijomis bei darbų įvertinimais. Kiekvienas leidinys apims penkis dailininkus. Korp. Gintaras darbą pradėjo ir pirmasis leidinys pasirodys kitų metų pradžioje. (jv.)

• Stasys Goštautas, mūsų bendradarbis Kolumbijoje, ispaniškai parašė romaną "Al bendro dienos" (Ant Dievo slenkčio), apie 300 pusl. Ne mažas dalis knygos pašvęsta 1939—1941 m. Lietuvos likimui. Sekančiais metais St. Goštautas planuoja išvykti į Vokietiją pastudijuoti meną. Jis taipgi renka medžiagą apie Čiurlionį, pasiryžęs kada nors ateityje parašyti išsamią monografiją ispanų kalba.

• Dr. Aleksandras Račkus, "Draugo" sveikatos skyriaus vedėjas, yra parašęs didžiulį trijų tomy veikalą apie Lietuvos numizmatiką. Veikalas jau

spausdinamas. Jis apima ir pamasias Lietuvoje rastas Romos, Bizantijos, arabų ir kitų kraštų monetas, lygiai kaip pačius pirmuosius lietuvių kalbus pinigus. Visa medžiaga gausiai paremta senaisiais radiniais, kurių autorius asmeniškai turi sukaupęs savo Lietuvos muziejuje. Čia yra net keliolika tūkstančių Lietuvių lietuvių eksponatų, jų tarpe daugybė retų leidinių. Dagele atveju dr. Račkus pagelbėjo Lietuvos Enciklopedijai ir įvairiems mūsų kultūrininkams. Broniui Kvikiui, rašančiam veikalą apie Lietuvos vietas,

daktaras yra padovanojęs apie 200 gražiausių Lietuvos vaizdų poezijos, patarlių, minčių, aforizmų, įsidėmėtinų datų ir faktų, sutrauktų biografinių duomenų apie įžymius lietuvius, juokų, humoristinių eilėraščių ir kitų patrauklių įvairių.

• Prof. Ignas Končius, seniai išleides "Zemaičių šnekas", sulaukęs garbingo 75 metų amžiaus, išėjo į pensiją (iki šiol sėkmingai dirbo mokslinį darbą Taft tyrimo laboratorijoje Bostone). Dabar apsigyveno pas savo sūnų Waterburyje. Turėdamas daugiau laisvės, pradėdamas daugiau laisvės, pradėdamas spaudai naują veiklą apie Zemaitijos kryžius. Gerai pažindamas žemaičių žemę, kurią savo laiku išvaikščiojo pėsčiomis, jis maloniai sutiko peržiūrėti ir papildyti Br. Kvikiui "Mūsų Lietuvos" žemaitijos skyrių, suteikdamas vertingų pastabų, papildymų, patikslinimų. Zemaitijos vietovių aprašymas bus pateiktas trečiame šio veikalto tome.

• Nidos Knygų klubo ir "Europos Lietuvis" sieninis, kasdieniųjų 1962 m. kalendorius jau išėjo iš spaudos ir pasiekė JAV. Duodami šventųjų ir tautinių vardai, o antroje pusėje surinkta ištraukų

• Nidos Knygų klubo ir "Europos Lietuvis" sieninis, kasdieniųjų 1962 m. kalendorius jau išėjo iš spaudos ir pasiekė JAV. Duodami šventųjų ir tautinių vardai, o antroje pusėje surinkta ištraukų

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV RADJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Atdara ir sekmd. nuo 11 iki 4 v.

VALYMAS

KILIMAI, APMUSTI BALDAI,
SIENOS (TAIP PAT DAZYMAS) IR GRINDYS
Telef. — Cliffside 4-1050

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutauptysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadienį ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Telef. PR 6-8998

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois

MOVING

F. KASPARAS
Vietoje ar toli — patyrusių sąžiningas, svarus patarnavimas
TO 3-1262 Cicero, Illinois

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai. Užd. patarnav. vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbus — \$10.00 ir dalyje. Prieš pasirašant įmokos.
J. M. GILMAN
2549 W. 69th St. H. A. PR 6-1063

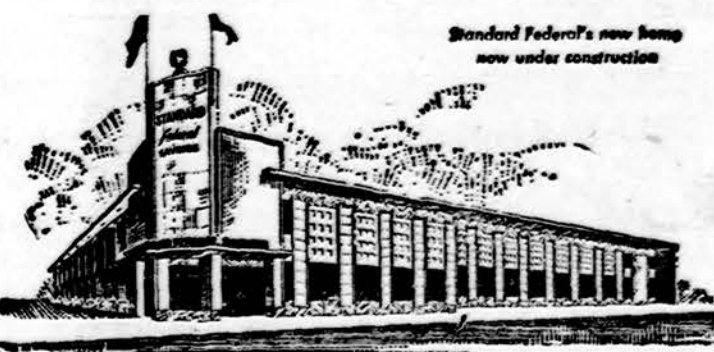
KVIECIAME PRADėti TAUPYTI PAS MUS!

51% MOKAME UZ 4 BONŲ TAUPMENAS

Indiv. apdrausti iki \$10,000 per federalinę valdžios agentūrą. KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court
Cicero 50, Ill.
Telef. Bishop 2-1397
JUOZAS E. GRIBIAUSKAS, sekretorius

Beigiamas naujas Standard Federal namas

Turtas \$80,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neįdaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

iš mūsų literatūros veikalų, iš poezijos, patarlių, minčių, aforizmų, įsidėmėtinų datų ir faktų, sutrauktų biografinių duomenų apie įžymius lietuvius, juokų, humoristinių eilėraščių ir kitų patrauklių įvairių. Kaina \$1. Prie paties kalendoriaus eina kartoninė lentelė, akiai malonios žalios spalvos, su tautiniais drabužiais pasipuošusių jaunuolių pora, sėdinčių prie lietuviškos sodybos.

Mes mokame 4 1/2%

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000.- apdrausta Federalinėje Valdžios įstaigoje: Federal Savings and Loan Insurance Corporation

5%

ant Bonus sąskaitu

MIDLAND SAVINGS

and Loan Association

4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL4-4470
August Saldukas Prezidentas

GAZO APSILDYMO KROSNIŲ IŠPARDAVIMAS:

SIEGLER, MÓNOGRAM, MOORE ir daugelio kitų firmų
nuo \$12.95 ir aukščiau

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
2310 W. Roosevelt Road
Atdara pirmadienį ir ketvirtį 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmd. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų.

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE: BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226

Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC. MARQUETTE PK., 6211 S. Western, Prospect 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 9:30, kitomis dienomis nuo 9 iki 6 v. v. Sekmdieniais abi krautuvės atidarytos nuo 12 iki 5. Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidara tik 6211 South Western Ave. krautuvė.

1909 1961

Taupykite STANDARD FEDERAL — Stipriausioje Chicago's Taupymo įstaigoje

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

FREE PARKING

SOUTHERN COMFORT Fifth \$2.28

KELI ŽVILGSNIAI Į VOKIEČIŲ TEATRUS IR EKRANUS

"My Fair Lady" triumfuoja ir Vokietijoje

V. ALSEIKA, Vokietija

Šiuo metu Vokietijos miestuose stebime patį intensyviausią gyvenimą įvairiose kultūros apraiškose. Knygos išleidžiamos vis dažniau, knygynai puošiasi nauja, turtinga kūrų ba ir jau jaučiamas šventinio periodo artėjimas. Stuttgarte šį rudenį atstatyta ir dar puošniau, erdviau kaip prieš karą atrodo Kunsthalle pilies aikštėje su savo salėmis parodomis. Nuolat toje Kunsthalle rengiamos vietos ir užsienių dailininkų parodos.

Teatrai, koncertų salės pastato visą eilę modernių ir klasišinių kūrinių. Mažesni provincijos teatrai kartais parodo irgi nemenkų ambicijų kūrinių ieškojimų srityje.

D. Lapinskas ir muzika
Goldoni pjesėje

Tuebingeno mieste reziduoją Wuertembergo krašto teatras ir šį rudenį jis pastatė Goldoni žinomąją pjesę "Dviejų ponų tarnas". Lietuvis žiūrovas gal mažiau susidomėtų pastatymu, jei ... teatro plakatuose nebūtų užtikęs lietuviškos pavardės — muzika — Darius Lapinskas...

Stuttgarto teatruose vyrauja opera (ne pati geriausia Vokietijoje) ir bent trys dramos bei kameriniai teatrai. Opera šį rudenį pastatė, per kelias dienas, visą Wagnerio Nibe-

lungų operų ciklą, ir tai buvo žymus įvykis. Dramos teatre vienas įdomiausių ir labiausiai vykusių pastatymų Henriko Ibseno "Visuomenės prieši". Didieji dramaturgai — pats tikriausias pinigais... ir iš tikrųjų, visoje eilėje vokiečių scenų gali stebėti ir Ibseno ir Strindbergo kūrybą. Senas vykas — pats geriausias. Lygiai tas pats ir su dramaturgais. Senieji pianistai ar smuikininkai virtuočiai nuolat ir nuolat dar stebimi koncertų estradose. Pvz. pianistai, kuriuos ir šių eilučių autoriui teko su pasigėrėjimu klausyti 1946—49 metais ir dabar vėl renka laurus Vokietijoje ir kitur ir tos pavardės neužmiršamos: Monique de Bruchollerie, Monique Haas, Elly Ney...

Importas iš JAV — ledo šokėjos ir van Cliburn

Mėgsta europiečiai amerikiečių džazą ir tai jau sena jaunimo meilė nuo pokario dienų. O jau keleri metai įsikūnėta į amerikietiško, puošnaus pastatymo ledo reviu. Netenka ir kalbėti, kad tokio ansamblio kaip Holiday on Ice gastroli Vokietijos miestuose suda-

ro sensaciją. Gražios moterys, puošnus, turtingas pastatymas, išradingumas temose — štai kas patraukia.

Tačiau klystų, kas manytų, kad vokiečiai žavisi tik JAV

džazu ar variete pastatymais. Jau nekalbant apie aukštai vertinamą JAV literatūrą, apie Hemingway kultą ypač jaunimo tarpe, jau neminint visos eilės populiarių dramaturgų (T. Wilder ar O'Neill), jau gerai žinant, kad JAV filmui nuo seno įsigalėjė Vokietijoje ir iš viso Europoje (nors pastaruoju metu ypač kokybiniai juos nukonkuruoja italai su prancūzais...), reikia pabrėžti, kad visuomenė domisi JAV iškilesniais menininkais. Pvz. išgarsėjusio ir sovietuose išgarbinto pianisto van Cliburn koncertais neseniai Vokietijoje do-

mėtasi, palyginti, plačiai. Šiaip labai daug reikalaujanti iš menininkų kritika apie jaunąjį talentą atsiliepė teigiamai.

Margumynas kino ekranuose

Jei Vokietijoje labai margas, tarptautinis koncertų pasaulis, tai jis ne mažiau įvairiaspalvis ir ekranuose. Vokiečių filmui vis tebetūnojant vidutiniškumo ribose daugiausia dėmesio krepiama į italus, prancūzus, dar ir lenkus, na, ir iš tradicijos — į JAV gaminius, bei britus. Kai savo metu Hollywoodas Vokietijos kinuose karaliavo ir visų rodomų filmų per 50% buvo JAV gamybos, tai šian-

dien vaizdas jau kitoks. Vis daugiau matysi prancūzų, italų kūrinių ir jų tarpe tokių, kurie toli praneša amerikietinį banalumą ir sustingimą įpras-tinėse klisėse.

Sunku pasakyti, kas vyrauja — kokybės, naujų ieškojimų atžvilgiu — šių dienų filme, italai ar prancūzai. Vieni ir kiti turi neabejotinų talentų,

net revoliucionierių savo kūrėjų tarpe, jei tik paminėsime italų Antonioni ar Visconti, ar prancūzų Alain Resnais. Dabar Vokietijos ekranuose daugiausia dėmesio kelia Antonioni "Naktis" ar Resnais "Pernai Marienbade" — kūriny, kuris jau atveria naujus kelius filmui.

(Nukelta į 7 psl.)

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos, siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą, patarnavimu.

PACKAGE EXPRESS

& TRAVEL AGENCY, Inc.
LICENSED BY U.S.S.R.

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue — Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. — 312-314 Market Street. — Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681, BOWling Green 9-6992

* Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigoje, gavėjas nieko nemoka. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. * Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštadienį nuo 9 v. r. iki 4 v. v.

MŪSŲ SKYRIAI

78 Second Avenue,
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

631 West Girard Ave.,
PHILADELPHIA, PA.
PO 9-4507

1409 W. Genesee St.,
SYRACUSE, N. Y.
Harrison 2-5386

107 So. Vermont Ave
LOS ANGELES 4, CALIF.
DUmkirk 5-6550

1241 N. Ashland Avenue
CHICAGO 22, ILL.
HUMboldt 6-2818

1028 Kenilworth Ave.,
CLEVELAND 13, OHIO,
Tel. PRospect 1-0696

11601 Jos. Campau Ave.,
DETROIT 12, MICH.
TOWnsend 8-0298

643-47 Albany Avenue
HARTFORD 6, CONN.
CHapel 7-5164

46 Whitehead Avenue
SOUTH RIVER, N. J.
Tel. CLifford 7-6320

220 Worthington St.,
SPRINGFIELD, MASS.
REpublic 2-7163

558 Hudson Avenue,
ROCHESTER 5, N. Y.
Tel. BAKER 5-4210

1900 Fleet St.
BALTIMORE 31, MD.
Dickens 2-4240

126 Tilghman Street
ALLENTOWN, PENNA.
Tel. HE 5-0415

303 Grove Street
JERSEY CITY, N. J.
(Arti Hudson Tube) HE 5-6368

NORĖDAMI DAUGIAU INFORMACIJŲ REIKALAUKITE MŪSŲ FIRMOS KATALOGŲ.

KUPPENHEIMER

PASITIKĖJIMO
ISVAIZDA —

GIMUSI IŠ

KOKYBĖS

Gerais apsiręmusio vyro paslaptis tikrumoje nėra jokia paslaptis. Tai yra grynas reikalas pasitikėjimo rūbais, kuriuos jūs dėvėte. Kai rūbai yra Kuppenheimer'io, jūsų geras skonis pasako jums, kad jūs pasirinkot kas yra geriausia. Jūs jaučiatės laisvai — prabangiai. Jūs matote, kaip Kuppenheimer'io medžiagos ir be priekaištų Kuppenheimerio pasiuvimas pataiso Jūsų išvaizdą. Nuo to laiko jūs džiaugsitės rūbais, kurie išskiria jus iš minios — suteikia jums individualumo aureolę — pakelia jūsų pasitikėjimo jausmus. Pasirinkite savo Kuppenheimer'io rudens stilių iš didžiulės kolekcijos Morris B. Sachs krautuvėse — kur mūsų teikiamas patarnavimas atitinka pasididžiavimui, kurį mes jaučiame šiais nepaprastais Kuppenheimer'io rūbais.

Kuppenheimer'io kostiumai nuo \$100
Kuppenheimer'io paltai nuo \$89.50
Kuppenheimer'io sportiniai švarkai nuo \$65

Morris B. Sachs Inc.

Abi krautuvės atidaros vakarais iki keturių
downtown State & Monroe, South 6638 S. Halsted

ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų
rėmai. Pritaikinti paveikslams,
skelbimų rėmai, metalu aplieti
rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

KVALIFIKUOTOS
RANKOS ir AKYS

Ne visi vaistai yra pagaminami
vaistų gaminimo laboratorijose.
Daugelį receptų mes turime išpil-
dyti tik iš užrašų. Tokiu atveju
tik tikslus pasvėrimas ir išmėri-
vimas yra labai svarbu. Kai mes
išpildome receptą, Jūs galite būti
užtikrinti, kad jį tiksliai išpildy-
sime, kaip daktaro užrašyta.

Kasdien išpildydami didelį kiekį
receptų, vartojame šviežius vais-
tus, kurie veikia pasekmingai. Tu-
rime vaistų didelį pasirinkimą ir
pačių naujausių ir vėliausių išras-
tų.

DARGIS DRUG STORE

CHARLES P. DARGIS

Reg. Pharmacists

2425 W. Marquette

Road

Chicago 29, Ill.

Tel. HEmlock 4-6050

VALANDOS:

Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštadienį 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmadienį uždaryta.

SIUNTINIAI
I
LIETUVĄ

Jau dabar siųskite
KALĖDOMS!

DEL GARANTUOTO PRISTATYMO KREIPKITES Į
CENTRAL PARCEL SERVICE

PAGRINDINĖ ĮSTAIGA:

220 South State Street

Tel.: WA 2-9354

NAUJAS SKYRIUS:

2618 West 63rd Street

Tel.: WA 5-2466

Atvykite ir apžiūrėkite mūsų gausų
pasirinkimą prekių dovanoms.

JAU 15 METŲ
PRISTATOM SIUNTINIUS
Į LIETUVĄ
— VISADA LAIKU!

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviš-
kas restoranas, kuriame gaminami lietu-
viški valgiai.

Atidaro nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00
valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus
ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad
jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išti-
kus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY

AMERICAN BONDING COMPANY

AMERICAN INDEMNITY COMPANY

DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY

FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY

FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY

INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.

PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY

PEARL ASSURANCE COMPANY

RELIANCE INSURANCE COMPANY

UNIVERSAL INSURANCE COMPANY

WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY

WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas Central 6-5206

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi.

VOKIEČIŲ TEATRAI

(Atkelta iš 6 pusl.)

Tai vis vad. "meno filmai", rodomi tam tikrose teatruose, ir toji mada jau yra apkrėtus abu kontinentus. Specialūs, daugiausia maži teatrai stato tuos kūrinius ne plačiai publikai ir New York, ir Clevelande, ir Los Angeles, ir Stutgarte ar Muenchene.

Na, o platesnieji sluogsniai mieliai žiūri Wild — west filmus, su dėmesiu seka JAV kūrėjų ieškojimus (pvz. kad ir Cassavetes "Shadows"). O jei kas domisi Hollywoodo mada didelio masto istorinių filmų srity, ir čia progą juos pamatyti ir ne tik didmiesčiuose. Dar daug kur rodomas "Ben Hur", o šį rudenį jau eina ir "Exodus" ir jo sėkmė garantuota bent metams... Būdinga, kad toks "Ben Hur" net mažesniuose miestukuose nepaprastai traukia žiūrovus ir ek-rane išsilaiko net ligi pusant-ro mėnesio.

Iš modernių filmų srities vokiečių publika, kaip ir kitur Europoje, labai pamėgo Ingrid Bergman filmą "Ar mėgsti Bramsą?" o iš vokiečių filmų, kaip unikumas, daugiausia dėmesio kelia "Melachias stebuk-las" — B. Wiski, ligšiolinio ak-toriaus, antrasis kūrybinis ir ap-lamai retas fejervertinis pa-sireiškimas.

Lady galutinai užkariavo vak. Berlyną

Šio rudens pats didysis me-no įvykis Vak. Berlyne — "My Fair Lady" premjera "des Wes-tens" teatre. Pagaliau ir ber-lyniečiai pamatė tą "musical", kuriuo jau per 5 metus žavisi New Yorkas bei kiti didmies-čiai. Anot vokiečių kritikių, to-ji suintelektualinta operetė vo-kiečiams (danų rež. Sven Lar-sen) pavyko geriau, kaip tikė-tasi. Jei dekoracijos, kostiumai tie patys, kaip New Yorko pa-statyte, tai visa kita — jau vietinio išradimo išdavas. O jos — nepaprastai vykusios didesni karpetukai... \$3.25 Dekmantiniai rėžtukai stiklui pjauti ir kilperiai plaukams kirpti nu-piginti. Autom. kabinetiniai Stereophonic phonografai... \$79.00 Lietuviški rekordai ir albumai, blanketai, kaldros, indai, servizai ir lovų užtiesalai

"LITERATŪRA IR KALBA"

Pavergtoje Lietuvoje išleis-tas metraštis "Literatūra ir Kalba" V. tomas. Tai Lietuvių literatūros ir kalbos instituto darbai. Metraštis skirtas 20 metų sovietinei okupacijai at-žymėti. Knyga yra apie 630 psl.

K. Korsakas, Stalino gady-nės akademikas, rašo: "Lietu-vių literatūra — visasąjunginė tarybinės literatūros da-lis" (7—43 psl.). Straipsnis pil-nas komunistų citatų ir išna-šų. Tik jau nematyti K. Kor-sako tėvo Stalino vardo mi-nint. Čia nieko naujo. Patvir-tina seną tiesą: lietuvių litera-tūra pavergtoje Lietuvoje pa-jungta tarnauti okupantui ir yra komunistų partijos vergė.

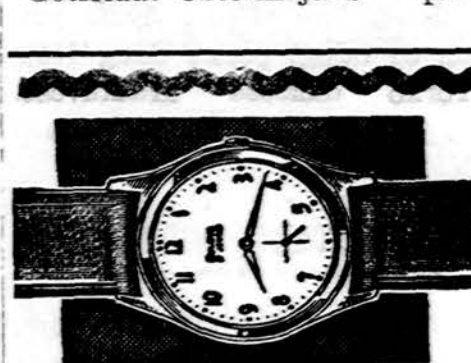
J. Lankutis rašo: "Naujos mūsų literatūros raidos etapo bruožai" (44—86 psl.). Iš straipsnio ryškiai prasimuša lietuvių literatūros skurdas okupacijoje. Reiškama viltis, kad "mūsų (komunistų) lite-ratūrinis gyvenimas vis ryžtin-giau suka į naujas epochines vėžes, kurios išves ją į dar di-desnius laimėjimus" (86 psl.). Prie komunistų teroro nėra epochos vėžių, nėra ryžto kur-ti, nėra ir didesnių laimėjimų, kur tauta gyvena už spygliuo-tos tvoros.

Filologijos mokslų kandidatė B. Tolutienė davė studiją "An-

tanus Juška leksikografas" (87—372 psl.). Priede duoti laiškai ir panaudota literatūra. Tai vertinga studija, tačiau nepilnai išvystyta, smarkiai pajung-ta tarnauti daugiau "vyresniam lėdliui", negu lietuvių tautai. Tačiau vienoj vietoje visu nuo-gumu smogta pačiam komuniz-mui. Būtent: "1922 pasirodžius trečiajai (Antano Juškos, ma-no pastaba) žodyno knygai (II tomo pirmajai daliai), žodyno leidimas Rusijos mokslų aka-demijoje nutrūko, nes lietuviš-koji buržuazija nepritarė kalbi-ninkų bendradarbiavimui su Tarybų Sąjungos mokslininkais" (372 psl.). Jau komuniz-mo vengta pačioje pradžioje. Su komunistų partijos vergo-ve vengta bendradarbiauti ne tik dabar, svarstant kultūrinio bendradarbiavimo klausimą, bet ir tada, kada Leninas ir Stalinas dar tik siuvo naujagi-mio komunizmo vystyklus.

Filologijos mokslų kandida-tas K. Doveika rašo: "Julijaus Slovackio ryšiai su Lietuva (378—394 psl.).

V. Vanagas davė studiją: "Gotfridas Ostermejeris — pir-

KALĖDINĖS DOVANOS PAS BUDRIKĄ

PRIEŠ ŠVENTES KAINOS NUPIGINTOS

Apyrankės... \$1.00
Auskrai... \$1.00
Gintaro Spilkos... \$3.50
7 akmenų laikrodėliai... \$5.00
17 akmenų 14 k. aukso laikr.
Vyr. ir moter. \$37.50
Deimantiniai žiedai, vertės \$100.00, už... \$50.00
Maži karpetukai... \$1.50
Didesni karpetukai... \$3.25
Dekmantiniai rėžtukai stiklui pjauti ir kilperiai plaukams kirpti nu-piginti.
Autom. kabinetiniai Stereophonic phonografai... \$79.00
Lietuviški rekordai ir albumai, blanketai, kaldros, indai, servizai ir lovų užtiesalai

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted St.
Tel. CALumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirta-dienio vakarais iki 9 val. Sekma-dieniais 11—5.

Budriko radio programos su-madieniais iš stoties WHFC, 1450 kil. — 2 v. iki 2:30 val. po pietų.

KARPENTERIS

Visokius namų, garažų, vidaus ir išorės, didelių ir mažus pertvar-kymus, izoliacijų įdėjimus darau labai prieinama kaina.

IGNAS
Tel. HE 4-5570

Pristatome Visokių Rūšių STATYBŲ IR NAMŲ PATAISYMŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristaty-mą teikiame nemokamai
Rastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi-niais iki 3 val. p. p.

masis lietuvių literatūros isto-rikas" (395—432 psl.).

Toliau skelbiama medžiaga iš archyvų. Čia randama slyks-niai medžiaga komunistiniam ateizmui. Informaciniam skyre-lyje duodama smulki kalbinė kritika ir smulkmenos.

J. B-a

Maironio Lietuvos istorijai 70 metų

Maironis, būdamas dar klie-rikas, ėmė domėtis Lietuvos praeitimi. Jau tada jis galvojo apie istorijos vadovėlį, prita-rintą anų laikų kaimui. 1884 m. Maironis pradėjo rašyti Lie-tuvos istoriją ir ją baigė rašy-ti 1886 m. Bet knyga išspaus-dinta buvo tik 1891 m. Tilžė-

VISŲ MIELAI SKAITOMOS KNYGOS:

1. Vytauto Mačernio — Poezija, 238 psl., kieti viršeliai ir aplan-kas. Redagavo K. Bradūnas, i-lustravo P. Augustas. ... \$4.50
2. Dr. Juozo Girniaus — Tauta ir Tautinė Ištikimybė. Kieti virš.-i aplankas, 320 psl. Padalyta į 4 dalis ir 12 skyrių. ... \$3.50
Geriausiais tinka dovanoti Kalė-dų ar kitų iškilnių progai. Užsaky-mus su pinigais siųsti: I LAISVĖ FONDAS, 7238 S. Francisco Ave., Chicago 29, Illinois.

Alyva, anglis, kūrenimo sistemų pakeitimai ir pataisymai

BLUEFIRE OIL CO.
DR 3-3683
(24 VAL. TARNYBA)
Žemos kainos, greitas ir sąžiningas patarnavimas
Atstovas V. DOBA, HE 4-5880

LIETUVIŲ MOTERŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ

Marquette Fashions

ZOFIJA ir STASYS JURKŪNAI
2438 W. 63rd Street
Tel. HE 4-4321

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AUKŠTOS RŪŠIES FOTOGRAFIJOS Mūsų SPECIALYBĖ.
PRECIN PHOTO STUDIO
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna aprauda.
2047 W. 67 Pl. Wb 5-8062

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10-11 val. ryto. Šeštadi-niais nuo 8 v. r. iki 9:30 v. r. Sekma-dieniais nuo 8:30 v. r. iki 9:30 v. r. Vakaruškos pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 102.7 mg. FM
Tel. HEmlack 4-2413
7150 So. Maplewood Ave
Chicago 29, Ill.

STIRBIS FUEL OILS

Aliejus virtuvei ir krosnims "Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlack 4-6264

PETRAS STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų

A. VILIMAS
3415 S. Litanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

je, Otto von Mauderodės spaus-tuvėje, pavadinta "Lietuvos istorija arba apsakymai apie Lietuvos praeigą". Pasirašė Stanislovas Zanavyku. Išleista Lietuvos Myletojų. 186 psl. Antras leidimas pasirodė 1904 m. stereotinis leidinys, be au-dytas, 211 psl. Ketvirtą kartą toriaus žinios, bet kitokia ant-rašė. Trečias leidimas išėjo

1905 m. Peterburge ir išleido Antanas Smilga, pavadinęs "Lietuvos istorija" su kuni-gaiskųjų paveiksiais ir žemė-lapiu. Čia pasirašo Maironiu ir skliausteliu — S. M-lis. Lei-dinys kiek pataisytas ir papil-m. stereotinis leidinys, be au-dytas, 211 psl. Ketvirtą kartą inyga išleista 1925 m. "Auš-ros" knygyno Kaune. (jv.)

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) Yards 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Naujausio stiliaus batai visai šeimai
3335 South Halsted Street
Chicago, Illinois

Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliktamą nuo pra-gyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, išigiji-mui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalingam. Kas turi su-sitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimin-gesnis. Pradėk taupyti šiandien!

4 1/4%
METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

GRANT WORKS
ALYVA, ANGLYS
Sąžiningas patarnavimas.
Geriausios rūšies Anglys ir Alyva.
1546 So. 49 Ct., Cicero 50, Ill.
OLympic 2-9311
Adomas Bernadišius

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS!

SUKAKTUVINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI. PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno-nių, šilko, nylo, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems; Lietuvai ir tolimajai Sibiri — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyru, taip ir mo-terų: Vėliūro, činčilos ir "needlepoint". Didelis pasirinkimas anglišky medžiagų vyru ir moterų kostiumams. Pagaminame užuolaidas. Ypatingai yra atpiginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užuolaidoms, (Slip covers) — baldų užvalka-lams ir (Upholstery) baldų apmušalams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio patalpų. Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje
Atidaryta kasdien įskaitant ir sekmadienius nuo 9 v. r. iki 5:30 p. p. Pirmadieniais uždaryta

JOHN W. PACHANKIS MONUMENTS
C. VITKAUSKAS-VITKUS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Didžiausias paminklas Svediško juodo granito Chicago apylinkėje

Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet

PIETKIEWICZ

DRAUGAS, šeštadienis, 1961 m. gruodžio mėn. 9 d.

GUŽAUSKU BEYERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilinėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Petkus
TEVAS IR SONUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYŠ MODERNIŲKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON' SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAFayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

Moterų GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CLiffside 4-5665; 925-5988

Pirmoji moteris profesorė Ispanijoje

B. CIPLIAUSKAITE, Madison, Wisc.

Kaip daugeliui yra žinoma, Ispanijoje moterys tik paskutiniu laiku pradeda truputį savarankiškai veikti ir išeina į viešumą. Anksčiau jos turėjo nusilenkti iš arabų paveldėta tradicija: moters vieta — jos namai, ir nereikia net galvoti koją iš jų iškelti. Tik po pilietinio karo atsiranda didesnis nuosimtis studentų, moterys pradeda dirbti įstaigose, o dabar jau net ir lektorę kaiku-riam universitete galima atrasti. Tačiau įsitenėjus įsitikini-mas nenori taip lengvai pasi-duoti — daugumos nuomone, moteris, kaip profesorė ar lite-ratūros kritikė, tikrai negali atstoti vyro.

Kovotoja už moterų teises

Tad ispanės moterys su pa-garba prisimena vieną iš anks-tyviausių kovotojų už jų tei-ses — rašytoją Emiliją Pardo Bazan, gyvenusią 1852—1921. Kilusi iš turtingos didikų sei-mos, ji nuo pat jaunystės bu-vo priimta į aukštuosius sluoksnis, ir, dar tebedūdam beveik vaikas, dalyvavo įvai-riose diskusijose savo tėvų, o vėliau savo pačios (ištekėjo sulaukus 16 metų) namuose. Jau nuo mažens ji domėjosi ne vien tik Ispanijos, bet ir kitų kraštų literatūra bei kultūra, išmoko keleta svetimų kalbų (XIX a. Ispanijoje tai taip pat tikra retenybė). Daug kelia-vo, daug stebėjo ir panoro nors dalį naujų idėjų paskleis-ti Ispanijoje. Jos dėka ispanai susipažino su Dostojevskio ir kitų rusų rašytojų veikalais, pradėjo vertinti psichologinę veikėjų analizę; jos pastango-mis skaitančioji visuomenė ta-po supažindinta su prancūzų natūralizmu. Pardo Bazan do-mėjosi ne vien tik grožine li-teratūra; ji buvo taip pat ir

viena geriausių XIX a. litera-tūros kritikų ir buvo sukėlus tikrą audrą tarp konservaty-vių rašytojų savo „pažangio-mis“ idėjomis.

Dididė — literatūros profesorė

Nors iš karto ji jau buvo žiū-rima su tam tikru nepasitikėji-mu ir rezervu, po truputį jos energiją ir racionalus priėjimai prie problemų užsikariavo pripažinimą. Ir 1916 m. jai bu-vo suteikta neįsakyta garbė — ji tapo paskirta litera-tūros profesore Madrido uni-versitete; katedra buvo įsteig-ta specialiai jai, nežūrint to, kad beveik visi profesoriai bal-savo prieš ją. Ir taip Pardo Bazan, kuri jau anksčiau, ypač Paryžiuje, buvo įsigijus gerą vardą, pagaliau įgavo teisę kal-bėti „ex cathedra“ ir savo kraš-tie, nugalėdama seną prietarą, kad universitete moteriai ne vieta. Kito didelio troškimo — būti priimta į Kalbos Akade-miją — jai neteko įgyvendinti: dar ir dabar ten viešpatauja tik vyrai.

Noras susilyginti su vyrais

Pardo Bazan noras susilygin-ti su vyrais reikšėsi net ir jos stiliume. Ji stengėsi rašyti ne kaip moteris, o kaip vyrais, energingai, sutramdant visus jausmus. Tai iš dalies jai net ir kenkia — ją skaitant, dažnai jaučiasi švelnumo trūkumas, no-ras pasirodyti šalta ir užsigū-

dusia. Ji buvo viena nedaugie-liu ispanų autorių, bandžiusių propaguoti natūralizmą, tačiau nei vieno iš jos omanų nega-lima pavadinti tikrai natūralis-tišku: visur prasiveržia jos iš kartų paveldėtas katalikiškus-mas, o kartu ir grožio ilgesys. Paskutiniiais savo gyvenimo metais ji natūralizmo visai at-sisakė ir pasuko kiton kryptin — tuo laiku parašyti romanai persigėrė tam tikru misticismu.

Puiki novelistė

Sėkmingiausiai ji pasireiškė kaip regionalizmo atstovė — savo gimtosios Galicijos (šiaurės vakarų Ispanija) aprašy-mais ir vaizdeliais iš tenyčių aristokratų (kaimo žmonėmis ji domėjosi žymiai mažiau ir niekad nebuvo su jais suėjus į glaudų kontaktą) gyvenimo. Jos noras būti visuomet tikslia, neišsisklaidyti, padarė iš jos

vieną geriausių XIX a. novelių autorių. Novelėse ji atsisako natūralizmo ar misticismo ir pasirodo tikra šio žanro meist-rė.

Domisi švietimo problemomis

Emilia Pardo Bazan nėra skaitoma genijumi, tačiau XIX a. perspektyvoje ji yra vienin-telė moteris ispanų literatūroje, kuri tvirtai ir savarankiškai, neįpuolant į sentimentalizmą, išsikovoją sau pripažinimą sa-vo aukštu išsilavinimu, šviesiu protu ir noru įrodyti, kad kai kur ir kai kada moteris gali būti lygi vyrui. Savo nuosi-rdžiu domėjimosi švietimo pro-blemomis bei rūpesčiu įsteigti daugiau pedagoginių institucijų ji šiek tiek primena mūsų Ga-brielę Petkevičaitę - BiBtę, taip pat vieną pirmųjų tikrai švie-sių lietuvių moterų.

Astronautų žmonos. Laimingos žmonos dviejų astronautų, parink-tų kaip pirmųjų skrendančių į erdvę, savo namuose Arlingtone, Va. Iš dešinės Anna Glenn, enarinių palk. lt. John H. Glenn žmona, išrinkto pirmojo skristi į erdvę. Kairėje — Rene Carpen-ter, laivyno komandieriaus Malcolm S. Carpenter žmona, laimė-jusi sekandžio vietą.

GRAŽIOJI VAIKYSTĖ

Darželinio vaiko amžiaus žaidimai ir jo žaislai

Z. JUSKEVICIENĖ, Cicero, Ill.

Vaiko kampelis, jo žaidimai ir jo žaislai yra neatskiriami dalykai, tad juos drauge ir tenka aptarti.

Vaiko žaidimai

Vaikystė yra gražiausias žmogaus gyvenimo laikotarpis; ji prabėga vaikui bežaidžiant. Psichologų teigimu, žaidimas yra vaiko vaizduotės įgyvendinimas, natūralus prigimties reiškinys, nevalia niekam tai sukludyti. Didėsio tikru-mo dėliai, tebūnie leista pasi-sakyti vienam, iš visos ilgos ei-lės psichologų viena ir ta patį teigiančių. Štai, ką sako šiuo reikalu vaikų psichologė ir vai-kų ligų gydytoja S. Raciūtė - Butinaičienė: „Vaikas visą laiką turi būti užimtas žaidi-mu ir neturi nuobodžiauti be darbo. Žaidimai džiugina, links-mina vaiką; jis darosi žvalus, daug juda, linksmas juokiasi. Atėjus laikui, gerai pavargo ir gerai išmiega. Žaidimas yra nieku nepakeičiamas vaikystės palydovas“.

Mokslo tiesą tenka priimti ir ja vadovautis.

Vaiko žaislai

Psichologai nepataria vaikui pirkti brangių ir sudėtingų žaislų, nes brangūs žaislai pa-tenkina vaiko smalsumą tik trumpą laiką, jie neduoda pro-gos vaikui ką nors savitą su-kombinuoti. Vaikas sava pri-

gimtini siekia: kurti, ieškoti, rasti ir radus, išjausti dvasi-nį pasitenkinimą — išgyventi džiaugsmą. Štai, ką sako psi-chologas ir patyręs pedagogas V. Čiziūnas apie vaiko žaislus: „Geriausias vaikui žaislas yra tas, kurio pagalba vaikas gali atkurti savo vidinio dvasinio pasaulio daiktus ir vaizdus. Tokie žaislai yra: spalvotos ka-ladėlės, lentelės, lazdelės, ru-tuliukai ir įvairūs kiti geomet-riiniai kūnai“. Įsigilinkime į psichologų pasisakymus ir tuo-met nesistebėsime, kada vai-kas jam paduotą brangių ir au-dėtingą žaisliuką greit sugadi-na ir, kaip bevertį, meta į šo-ną. O mamos nuo pirkinių at-likusių kartoninę dėžę su malonu čiumpa ir su atsidėjimu ilgai ir maloniai žaidžia. Reiš-kia, ta dėžė atitiko to meto vaiko vaizduotę. Tad netikslu būtų suaugusiems tokia dėžė iš vaiko atimti ir išmesti. Bū-tina vaikui leisti laisvai išsa-kyti žaidimu savo dvasios bū-seną išreikšti fantaziją medžia-goje, žaidimo formoje.

Pasakos, dainelės, tapyba ir lipdyba

Vaiko lavinimui yra reikalin-gos dar ir šios priemonės: pa-tsakos, dainelės, patraukliai, spalvingai iliustruotos, įvairūs piešimo sąsiuviniai su kontū-rais ir be jų — tikslu palikti

pačiam vaikui mėginti just, pagauti linijas, daiktų kontū-rus. Reikalinga: įvairiaspalviai pieštukai, klėjai, adata, žirkle-lės (šie bukais galais, kad vai-kas neįsidiurtų). Plastelinas, tai molio savybių medžiaga, tin-kama vaiko lipdybai. Kūrybin-gesni, gablesni vaikai iš jo nu-lipdo išstius miestus, išstato pilis, kas vaikams teikia didelį pasitenkinimą. Tikslu sudaryti sąlygas vaikui pasiieškoti sa-vo talento, dar ankstyvoje vai-kystėje, kas yra svarbu, ten-ka vaikui pateikti įvairios me-džiagos, kaip: dalyse laiva, lėk-tuvų, garvežių, ir leisti jam pa-čiam mėginti sudėti statyti. Pateikti muzikos priemonių, pradžioje žaislų forma, vėliau, pastebėjus talentą, duoti at-tinkamą muzikinę priemonę ir t. t. Suprantama, tėvų pareiga padėti vaikams įeiti į žaidimą, supažindinti su žaidimo prie-monėmis, žaidžiant, juos nuolat stebėti su tikslu laiku ir vieto-jie jiems padėti, paaiškinti; daž-nai su jais pasiieškoti, papa-sakoti ką nors įdomaus — ne-palikti jo vieną patį sau. (Ne-reikia suprasti, kad vaiko kam-pelio įrengimas pakeis suau-gusį ir vaikas jau vienas išti-sas valandas žais, tai būtų ne-natūralu.)

Vietoje brangaus baldo — vaiko kampelis

Žinodami taip didelę svarbą

Is močiutės į namus. Karalienė motina Elzbieta atsisveikina savo namuose Clarence House su nau-jausiu vaikėdu, jau įgavusiu mažytinį meilų vardą „Davey Jones“ paprasčiausio gatvės praivio Anglijoje. Jo motina princesė Margarita su savo vyru grįžta su įpėdiniu į Kensingtono rūmus.

GINAMA PREZIDENTO ŽMONA

Mollie Parnis, kuri sukurda-vo rūbus dviems buvusioms pirmosioms moterims tautoje, pareiškė spaudoje, kad Jacque-line Kennedy turėtų dėvėti tai, kas jai patinka, nežūrint į tai, ar tai būtų ilgos kelnės, ska-relės ar prancūzų mados.

M. Parnis savo New Yorko madų kolegij tarpe juokaujan-čiai yra vadinama „nesezoni-ne Baltųjų rūmų kūrėja“. Ji su meile gina prezidento žmo-ną, sakydama, kad 32 metų Jacqueline turi natūralią pri-gimtį rūbams — ji atrodo gra-žiai, nežūrint, ką dėvėtų — maudymosi kostiumą ar ba-linę suknelę.

O jei prezidento žmona nori dėvėti skarelę lauke, kodėl ne?

M. Parnis mano, kad yra la-bai senoviška galvoti, kad prez-žmona turi dėvėti tik ameri-kiečių madas. Jei patinka prancūzų mados — kodėl ne-suteikti jai to malonumo?

Minimoji madų kūrėja ne-pasisūlė su savo mintimis, ji buvo New Yorko laikraštini-kų apsupta ir užpulta klausimais. Ji kūrė rūbus Mamie Ei-senhower ir Bessie Truman, kai jos buvo Baltųjų rūmų gy-ventojos.

M. Parnis pastebėjo, kad to-kiai jaunai, madingai moteriai, kaip Jacqueline, yra sunku,

kad ji nebegalį įeiti į krautu-vę ir pasirinkti, ką ji nori. To-pirmosioms moterims tautoje, pasitikėti — Oleg Cassini, ku-ris yra jos asmeniškas madų kūrėjas ir perka, kas jai rei-kalinga.

Jacqueline rūbų dydis yra 10. Ji taipgi perka daug New Yorko didžioje krautuvėse. Jos sekretorė telefonu padaro užsakymus.

IS MOTERŲ PASAULIO

★ Domisi lietuvišku tautiniu rūbu. Viena meksikietė, ponja Garcia, gyv. pietinėje Chica-gos dalyje, Our Lady of Gua-dalupe parapijoje, prisituntė laisvą mūsų konsulatui, pasi-sakydama, norinti įsigyti lie-tuvišką tautinį rūbą. Jau ji tu-rinti 9 kitų tautų tautinius rū-bus. Konsulato ji buvo nukreip-ta į J. ir K. Prišmantų audyk-lą „Juosta“, kur ji juos užsi-sakė.

★ Chicago Lietuvos Moterų klubas prisituntė Balfui \$100 šalpos reikalams.

● Lietuvos Dukterų dr-jos naujoji valdyba pasiskirstė pa-reigomis sekancijai: pirmininkė — Elzė Diminskienė, vicepirm. — dr. Alina Domanskienė, sek-retorės: Ona Dauksienė ir Gra-žina Micevičiūtė, išdėtininkė — Irena Raiilėnė, Ona Dauksienė ir Gražina Micevičiūtė, išdi-dininkė — Irena Raiilėnė, na-rės: Jūra Janušauskienė ir Ge-nė Draugienė ir kandidatės: Leokadija Brazdienė ir Emilija Kieilienė. Revizijos komisija pa-liko ta pati: Kriauciūnienė, Elena Kučiūnienė ir dr. Aldo-na Labokienė. Taipgi direkto-riatas paliko nepasikeitęs: Ele-na Baranauskienė, Alicija Ri-gytė, Vida Tumasonienė ir Ber-nice Peters - Peterienė. Nau-josios pirmininkės asmenyje dr-ja gavo patyrusią visuome-nės veikėją. Neseniai atvykusi iš Argentinos, E. Diminskienė ten buvo ne tik moterų sky-riaus redaktorė liet. laikraštyje „Laikas“, bet ir vadovavo, per eilę metų pirmininkauda-ma, draugijai, susidedančiai iš 14 tautų atstovų ir kovojan-čiai prieš komunizmą.

● Teodora Kaminskienė, a. a. dail. J. Kaminsko našlė, rū-pinasi pastatyti paminklą ant savo vyro kapo Chicagoje. Da-lį lėšų jau sutelkė, parduoda-ma dailininko paveikslus. Ta-čiau dar trūksta užbaigimui. Todėl įrengimo dail. paveikslus, papildydama juos Marginių ir Dainos paruočius, kur meną mėgstantieji galėtų sau įsigyti arba kitiems padovanoti artė-jančių švenčių proga.

● Bronė Dikinienei, pima-jai Lietuvos Dukterų dr-jos pirmininkei, išvykusiai iš Chi-cagos į Seattle, Wash., ir ten apsigyvenusiai, buvo suruoštos išleistuvės p. p. Bičiūnų val-gykloje, Bridgeporte. Dalyva-

vo senoji ir naujoji val-dyba, rev. komisija ir direk-torės. Naujoji pirmininkė E. Diminskienė pasakė jautrų at-sisveikinimo žodį, o Br. Diki-nienė atsakė turininga kalba, apžvelgdama ir dr-jos nueitą, kad ir trumpą, kelią. Išvyks-tančiai buvo įteiktas gražus medžio drožinys — vytis. Ir mozaikos darbas, gražiai atlik-tas O. Dauksienės. Dalyvavusi Emilija Kieilienė įdomiai pasa-kojo įspūdžius iš Lietuvos, ku-rią ji taip dar neseniai paliko.

★ Pabaltijo Moterų Tarybos Liet. Atst. Chicago klubo na-rės, savo tarpe parinkusios lė-šų, užsakė J. ir K. Prišmantų audykloje „Juosta“ puikų au-tentišką vilnietišką tautinį rū-bą, kuris buvo padovanotas Mokslo ir Pramonės muziejui Chicagoje. Muziejaus vadovy-bė per gen. konsulo žmoną J. Daužvardienę pasiūlė ta proga suruošti ir mažą parodėlę. Klubo narė Zuzana Juškevičienė meniškai išdėstė dovanotą rū-bą, gintarus, Vargo mokyklą, juostas, kopolytę, varpas, šo-kančią kepurinę mergaitę ir ki-tus eksponatus. Parodėlė buvo leista tik vienai tautai — lie-tuviams. Visa tai galima pa-matyti muziejuje iki sausio mėn. O ir lietuviškoji kalėdinė eglutė išsiskiria iš visų kitų tarpo.

● Illinois Lietuvių Gydytojų Dr-jos Moterų Pagelbinis vie-netas šalpos reikalams paskyrė \$100, pasiųsdamas juos Balfui.

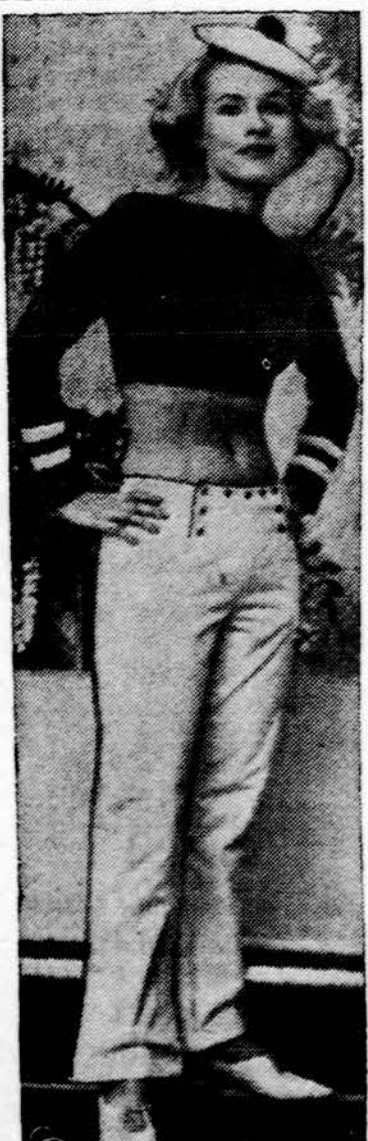
● Viktorija Zlotoravičienė ir Julija Jackevičienė, dvi seserys, Kalėdų proga pasiuntė po pen-kinę Balso šalpos reikalams. Jos paprašė taipgi jas įrašyti narėmis. Abidvi sesutės kas metai nepamiršta vargstančių lietuvių ir prisitūnčia švenčių progomis stambesnes sumas.

Išstudijavo amerikiečių papročius

Amerikiečių spaudoje pasa-kojamas toks atsitikimas. Viena porėlė, atvykusi į JAV, po ilgų metų studijavimo bei laukimo pagaliau gavo piliety-bę. Vyrai įbėgo į virtuvę ir su-suko: „Anna, Anna, pagaliau mes esame amerikiečiai!“ „Puiku“, — atsiliepė žmona, — „dabar tu plauk indus“.

Nugražinta. — Herbert Levine batų bendrovė demonstruoja šiuos 1962 m. kolekcijos batus New Yorko. Bato apačioje po kulnini išmuktas raštas iš aukso spalvos vinų galvūčių.

Naujas mados išmisas Califor-nijos madų pasaulis vėl sugalvojo naują rūbą moterims, vadinamą Tro-Pants (kelnės, kurios buvo pirmiausia sumanytos Prancūzi-joje, St. Tropez madų parodoje; jos skaitosi viena bikini rūšių). Pa-laidinukė yra medvilnės mezginių.